

"پسران شما در کوه ها هستند"

مجازات دسته جمعی غیرنظامیان در پنجشیر توسط طالبان

عفو بین الملل جنبشی است متشکل از بیش از 10 میلیون نفر که برای بسیج انسانیت در هر شخص و مبارزه برای تغییر کار می کند تا همه ما بتوانیم از حقوق بشر خویش بهره مند شویم.

چشم انداز ما ایجاد دنیایی است که در آن کسانی که در قدرت هستند به وعده های خود پایبند می مانند، به قوانین بین المللی احترام می گذارند و پاسخگو قرار داده می شوند.

ما مستقل از هر دولت، ایدئولوژی سیاسی، منافع اقتصادی یا مذهب هستیم و منابع مالی ما را عمدتاً حق العضویت و اعانه های فردی تشکیل می دهد.

ما معتقدیم که فعالیت در همبستگی و همدردی با مردم در همه جا می تواند جوامع مان را برای بهتر شدن تغییر دهد.

© عفو بین الملل 2023

به استثنای مواردی که صراحت یافته، محتوای این سند تحت مجوز کرییتیو کامنز (یعنی ارجاع، استفاده غیرتجارتی، عدم تکثیر به عنوان آثار مشتق، ارجاع

بین المللی 4.0) ثبت است. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

برای اطلاعات بیشتر، به صفحه جوازا در سایت اینترنتی عفو بین الملل مراجعه

کنید: www.amnesty.org

در مواردی که مطالب به یک دارنده حق تکثیر غیر از عفو بین الملل نسبت داده

شده، این مطالب مشمول جواز

کریتیوکامنز نمی شود.

نخستین بار در سال 2023 توسط عفو بین الملل که در خانه پیتر بنسون،

کوچه شماره 1 ایستون، لندن WC1X 0DW، بریتانیا موقعیت دارد، منتشر شد.

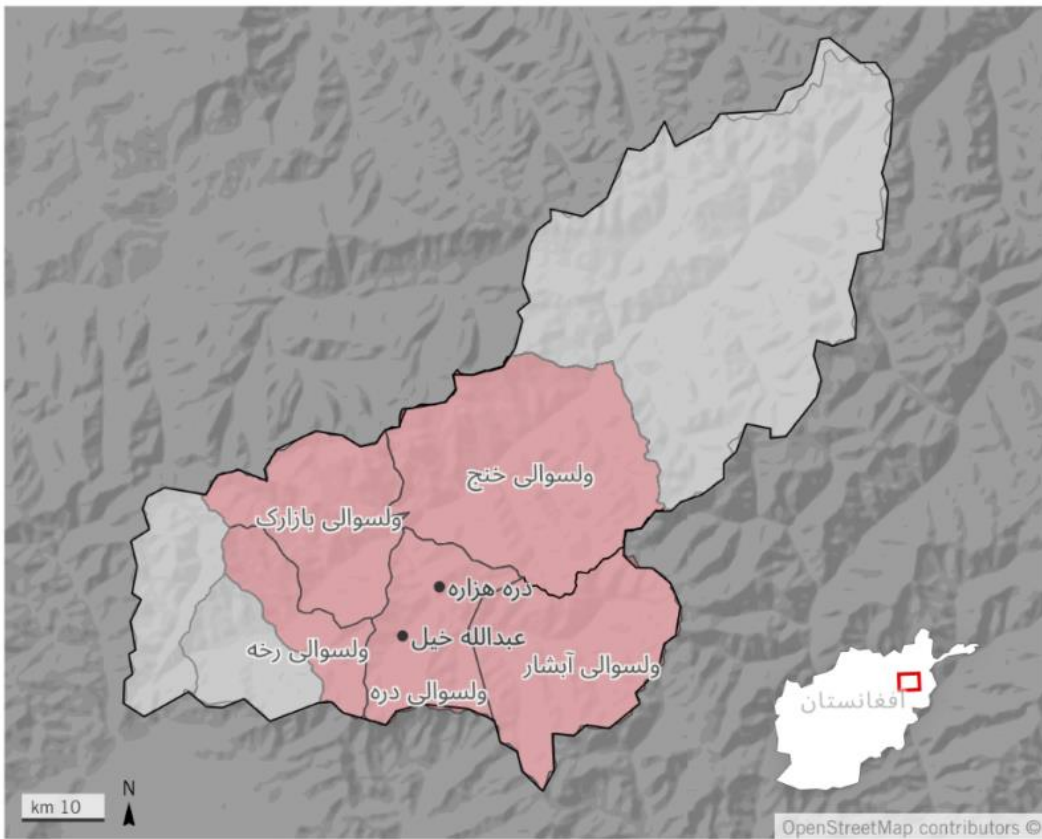
عکس روی جلد: در این عکس که به تاریخ 8 جولای 2022 گرفته شده، یک جنگجوی طالبان یک راکت انداز در یک ایست بازرسی روی سرک نزدیک ولسوالی بازارک ولایت پنجشیر در دست دارد. حق کاپی رایت وکیل کوهسار/خبرگزاری فرانسه از طریق گتی ایمجز.

فهرست مطالب

4	نقشه
5	خلاصه
7	روش
9	1. پیشینه
11	2. جنایات در پنجشیر که مجازات دسته جمعی است
11	2.1 اعدام های فراقانونی
12	کشتارهای فراقانونی در ولسوالی های خنج و دره
15	کشتارهای فراقانونی در ولسوالی رخه
21	واکنش ها به اعدام ها
22	2.2 شکنجه و دیگر بدرفتاری ها
23	قضیه نور محمد و غلام ایشان
23	قضیه عبدالمنیر امینی
25	2.3 توقیف های خودسرانه
26	بازداشت های گسترده در دره عبدالله خیل در ماه می 2022
28	بازداشت خودسرانه اعضای خانواده در ماه های می و جون 2022
29	دستگیری های دسته جمعی در عبدالله خیل در آگست 2022
30	دستگیری های گسترده در منطقه جرعلی ولسوالی آبشار
31	بازداشت های گسترده در منطقه دشت ریوت
32	2.4 تخریب و مصادره اموال غیرنظامی و محدودیت در گشت و گذار غیرنظامیان
32	2.4.1 استفاده، مصادره، و تخریب اموال غیر نظامی
35	2.4.2 محدودیت گشت و گذار
38	3. قوانین بین المللی
40	پیشنهادات

نقشه

افغانستان , ولایت پنجشیر

ولسوالی هایی که عفو بین الملل جنایات جنگی احتمالی را در آن ها مستند کرده است

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیر نظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

خلاصه

در اواسط آگست 2022، طالبان دست به یک سری بازداشت های دسته جمعی در ولسوالی دره در ولایت پنجشیر اقدام کردند. آن بخش از افغانستان شامل کوه های عریان بی نهایت مرتفع و دره های رودخانه ای سرسبز، دره های صخره ای تنگ و چوپانانی است که رمه ها را راهنمایی می کنند. روستاها در امتداد کف دره قرار دارند و کوه ها در مواقع درگیری پناهگاه سنتی هستند. پس از سقوط دولت پیشین افغانستان، جنگجویان به کوه ها گریختند تا حملاتی را علیه گشت های طالبان طراحی کنند.

در جریان دستگیری های دسته جمعی، طالبان مردان را از چند روستا در دره جمع کردند و آنها را برای توقیف و بازجویی به مساجد و مکاتب بردند. حتی بزرگان روستا نیز در این گردآوری دست بسته و چشم بسته شامل بودند. اما با شروع بازجویی های طالبان، پدران و پدربزرگ ها/پدراکلان ها در نهایت متوجه شدند که اصلا هدف این عملیات نبوده اند. طالبان به دنبال آنها نبودند، بلکه به دنبال پسرانشان بودند.

طالبان با لت و کوب کردن مردان پرسیدند: "پسران شما کجا هستند؟ می گویند پسران شما در کوه ها هستند".

طالبان از زمانی که کنترل افغانستان را در ماه آگست 2021 به دست گرفتند، مجازات جمعی را علیه ساکنان ولایت پنجشیر، به ویژه در محلاتی که طالبان نیروهای خود را در آن جا مستقر و جا به جا کرده اند، اعمال کرده اند. در تلاشی برای مبارزه با جبهه مقاومت ملی، گروه مسلحی که در ابتدا در پنجشیر برای مقابله با طالبان تشکیل شد، طالبان، به منظور اجبار به تسلیم شدن و اطاعت، از جنگجویان اسیر انتقام گرفته اند و مردم غیرنظامی را هدف قرار داده اند. فهرست جنایات جنگی و نقض قوانین بین المللی بشردوستانه توسط طالبان در پنجشیر طولانی است: شکنجه و سایر بدرفتاری ها، اعدام های فراقانونی، گروگان گیری، سوزاندن عمدی خانه های غیرنظامیان، و سلب خودسرانه آزادی. اما فراتر از هر عمل انفرادی که برای القای ترس در نظر شده است، این رفتار در مجموع یک مجازات جمعی است که به خودی خود یک جنایت جنگی است.

این مجازات غیرقانونی از همان روزهای نخست که طالبان به اعمال اقتدار بالفعل مبادرت ورزیدند، شروع شد. در سپتامبر 2021، اعضای نیروهای امنیتی حکومت پیشین افغانستان با تجهیزات و اسلحه به پنجشیر گریختند. پس از درگیری با این گروه های مسلح جدید، طالبان جنگجویان اسیر را تحت شکنجه و سایر رفتارهای ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز قرار دادند و یک کمپین مجازات را به راه انداختند که شامل جمعیت غیرنظامی نیز می شد. در طول 18 ماه گذشته، طالبان دستگیری خودسرانه مردان بالغ و پسران بزرگتر در سطح روستا را سازماندهی کرده اند، آنها را بدون هیچ اتهامی توقیف کرده اند، و بسیاری از کسانی که به این شیوه توقیف شده بودند را مورد ضرب و شتم و بدرفتاری های دیگر قرار داده اند. طالبان همچنین خانه ها را سوزانده اند، تنها مقررات منع آمد و رفت افغانستان را اعمال کرده اند، مکاتب و خانه های غیرنظامیان را برای استفاده نظامی تصرف کرده اند و چوپان ها را از دسترسی به چراگاه های سنتی شان محروم کرده اند.

پس از یک رشته درگیری با جبهه مقاومت ملی در سپتامبر 2022، طالبان ده ها جنگجو را وادار به تسلیم شدن کردند، دستان آن ها را بستند و یک اعدام فراقانونی دسته جمعی را در دامنه کوه انجام دادند. در یک ویدیو که اعدام شدن پنج نفر از این مردان را نشان می دهد، طالبان به مدت 19 ثانیه به طور مداوم با تفنگ های خودکار خود شلیک می کنند، مکث می کنند و سپس شلیک گلوله ها به اجساد را بدون دلیل از سر می گیرند.

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

برای مستندسازی و بازسازی این اتفاقات، محققان عفو بین‌الملل مجبور بودند از راه دور کار کنند چرا که طالبان دسترسی افراد بیرونی به پنجشیر را به شدت محدود کرده‌اند. محققان از برنامه‌های پیام‌رسانی رمزگذاری شده برای مصاحبه با 15 بازمانده و شاهدان دیگر که از این ولایت فرار کرده بودند، استفاده کردند و شهادت‌هایی را به دست آوردند که توسط 14 نفر دیگر از پنجشیر با آگاهی از بسیاری از این رویدادها تأیید شد. علاوه بر این، محققان اطلاعات منبع باز موجود، به شمول تصاویر ماهواره‌ای، ویدیوها و عکس‌ها را تجزیه و تحلیل کردند تا ثابت کنند توقیف‌ها و کشتارهای غیرقانونی معین در کجا و در چه زمانی اتفاق افتاده است. در بسیاری از موارد، خود طالبان از این موارد نقض فیلم گرفته و ویدیوها را در فضای مجازی منتشر کرده‌اند.

در روشنایی این یافته‌ها، عفو بین‌الملل از مقامات طالبان می‌خواهد که کمپین مجازات جمعی خود را فوراً متوقف کنند، قضایای انفرادی که تشکیل‌دهنده این مجازات دسته جمعی است و در این گزارش بر اساس قوانین و استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر ارائه شده است را بررسی کنند، و در مواردی که لازم است محاکمه‌های عادلانه را در دادگاه‌های غیرنظامی عادی بدون توسل به مجازات مرگ برگزار کنند. با این حال، عفو بین‌الملل می‌داند که طالبان تا کنون نشان داده‌اند که نه مایل و نه قادر به انجام چنین روند پاسخگویی در شرایط مشابه هستند.

مردم افغانستان هم قبل از آگست 2021 و هم بعد از آن جنایات مندرج در قوانین بین‌المللی و سایر موارد جدی نقض حقوق بشر و بدرفتاری‌ها را با پاسخگویی اندکی متحمل شده‌اند. فقدان زیرساخت‌های داخلی قابل اطمینان برای پاسخگویی به این معنی است که شواهد موجود برای این گونه جنایات و موارد نقض، از جمله قضایایی که در این گزارش مستند شده است، در معرض خطر جدی ناپدید شدن یا از بین رفتن است. بنابراین، عفو بین‌الملل مجدداً از شورای حقوق بشر سازمان ملل می‌خواهد تا یک مکانیسم بین‌المللی مستقل پاسخگویی برای افغانستان را ایجاد کند که مأموریت آن جمع‌آوری و حفظ شواهد برای تلاش‌ها بین‌المللی برای عدالت در آینده، از جمله تعقیب قانونی باشد و از کشورهای عضو سازمان ملل متحد و دادگاه بین‌المللی جزایی می‌خواهد از چنین شواهدی برای انجام تحقیقات همه‌جانبه در مورد همه طرف‌های درگیری، از جمله موارد مستند شده در این گزارش، استفاده کنند.

غیرنظامیان پنجشیر، و در حقیقت تمام افغانستان، سزاوار پایان یافتن معافیت از مجازات و راهی به سوی عدالت، حقیقت، و جبران خسارت هستند.

روش

این گزارش بر اساس تحقیقات از راه دور استوار است که توسط عفو بین الملل در فاصله ماه جون ۲۰۲۲ تا می ۲۰۲۳ انجام شده است و بر جنایات جنگی و سایر موارد نقض حقوق بشری و بدرفتاری ها تمرکز دارد که رویهمرفته به عنوان جرم مجازات دسته جمعی در ولایت پنجشیر محسوب می شود. این گزارش مشخصا اعدام های فراقانونی، بازداشت های خودسرانه، شکنجه و سایر بدرفتاری ها، تخریب عمدی اهداف غیرنظامی، و استفاده از ساختمان های غیرنظامی، از جمله مکاتب، توسط طالبان را مستند می کند. این گزارش همچنین چارچوب قانونی را برای فهم این قضایا و اینکه چگونه مجموع آن ها به مثابه مجازات دسته جمعی غیرنظامیان است، تعیین می کند.

پژوهشگران عفو بین الملل از راه دور از طریق تماس های صوتی امن با بازماندگان و شاهدان دیگر و همچنین با افراد دیگری که از این موارد نقض اطلاع داشتند، مصاحبه هایی انجام دادند. بیشتر افرادی که با آن ها مصاحبه شد از پنجشیر به مناطق دیگر افغانستان یا خارج از کشور فرار کرده بودند. نگرانی های امنیتی و محدودیت های دسترسی، محققان عفو بین الملل را از سفر به پنجشیر برای انجام تحقیقات در محل برای جمع آوری شواهد فیزیکی باز داشت. علاوه بر این، به دلیل نبود اینترنت در پنجشیر و همچنین محدودیت های وضع شده بر استفاده از تلفن های هوشمند، انجام چنین مصاحبه هایی به صورت مصئون بی نهایت چالش برانگیز بود و در بسیاری از موارد مصاحبه های تعقیبی امکان پذیر نبود. یافته های ارائه شده در این گزارش نشان دهنده چیزی است که می توان در چهارچوب این محدودیت ها اثبات کرد.

عفو بین الملل در مجموع با 29 نفر از پنجشیر مصاحبه کرد. بسیاری از این مصاحبه ها در سال 2022 و در زمان مهم ترین درگیری و جنایات مستند شده در این گزارش انجام شد. از نظر جمعیتی، 28 نفر از مصاحبه شوندها مرد و یک نفر زن بودند. نابرابری جنسیتی در مصاحبه شوندها به دلیل عدم دسترسی به پنجشیر، عرف داخلی همراه با محدودیت های ایجاد شده توسط طالبان بود که دسترسی زنان را به برنامه های پیام رسانی رمزگذاری شده محدود کرده و از توانایی زنان برای سفر به مکان هایی که در آن مصاحبه از راه دور امن تر است کاسته است.

مصاحبه ها به زبان دری انجام شد و یادداشت ها برای بررسی به انگلیسی ترجمه شد. همه مصاحبه شوندها بالقوه از ماهیت و هدف تحقیق و همچنین نحوه استفاده از اطلاعاتی که آن ها ارائه می کردند قبل از تصمیم گیری در مورد موافقت با مصاحبه مطلع شدند. هیچ پاداش پولی یا مشوق های دیگری در ازای روایت های آن ها ارائه نشد. از هر مصاحبه شونده رضایت شفاهی گرفته شد و به همه این امکان داده شد که نامشان در گزارش ذکر نشود.

در تمام موارد، مصاحبه شوندها به دلیل ترس از انتقام گیری از سوی طالبان، درخواست کردند که از نام آنها استفاده نشود. ارزیابی عفو بین الملل هم این است که این خطر واقعی و قابل توجه است. در هیچ جای این گزارش از نام مستعار استفاده نشده است. در حالی که همه مصاحبه شوندها از جمله بازماندگان، شاهدان دیگر، اعضای خانواده قربانیان یا افراد دیگری بودند که اطلاعات دست اول در مورد حوادث مشخص داشتند، در چندین مورد به دلایل امنیتی، آن ها در این گزارش تنها به عنوان افرادی دارای آگاهی از وضعیت معرفی شده اند.

در مورد حوادث معینی، آزمایشگاه شواهد برنامه و اکنش به بحران نیز یک تحقیق منبع باز از مطالب موجود در رسانه های اجتماعی را تکمیل کرد و 39 عکس و 22 ویدیو را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد که برخی

از آن‌ها آنلاین منتشر شد و برخی از آن‌ها به صورت خصوصی توسط شاهدان از طریق انتقال مصوّن شریک ساخته شد. بسیاری از این ویدیوها احتمالاً توسط اعضای طالبان فیلمبرداری شده است. در صورت امکان، آزمایشگاه شواهد تلاش کرد تا زمان و مکان فیلمبرداری ویدیوها را تأیید کند. همچنین در یک مورد از تصاویر ماهواره ای برای تأیید تغییرات در محیط در بازه زمانی مورد نظر استفاده شد.

عفو بین الملل علاوه بر مصاحبه با افراد از پنجشیر و تحقیقات منبع باز، با دیگر کارشناسان مربوطه از جمله تحلیلگران سازمان های بین المللی و ناظران محلی حقوق بشر مصاحبه کرد. محققان همچنین به رسانه های افغانستان، مقالات دانشگاهی و گزارش های سایر سازمان های غیر دولتی و نهادهای بین المللی مراجعه کردند. یک گزارش که توسط سازمان غیرانتفاعی موسوم به شاهد افغان (Afghan Witness) نوشته شده است، شامل مستند سازی منبع باز اعدام ها و سایر کشتارها است که با چندین مورد که به طور مستقل توسط عفو بین الملل بررسی شده است، همپوشانی دارد.

در 25 می 2023، عفو بین الملل یک پاسخ رسمی از طالبان به ادعاهای مندرج در این گزارش درخواست کرد. تا زمان انتشار این گزارش، آن‌ها پاسخی نداده بودند.

1. پیشینه

در دوره زمانی که در این گزارش پوشش داده شده است، یک درگیری مسلحانه غیر بین المللی در ولایت پنجشیر افغانستان اتفاق افتاد. طرفین این درگیری عبارتند از جبهه مقاومت ملی افغانستان و طالبان که مقامات بالفعل این کشور هستند. در حالی که جنگ میان گروه های مسلح به طور پراکنده در مناطق مختلف افغانستان ادامه دارد، این گزارش بر موارد نقض تمرکز دارد که به یافته مجازات دسته جمعی در بستر درگیری مسلحانه در پنجشیر کمک می کند.

جبهه مقاومت ملی، که به عنوان مقاومت دوم¹ نیز شناخته می شود، یک گروه مسلح است که عمدتاً از جنگجویان تاجیک و اعضای سابق نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغانستان تشکیل شده است. این جبهه تحت رهبری احمد مسعود، پسر احمد شاه مسعود که در دهه 1980 شبه نظامیان را علیه تهاجم شوروی رهبری می کرد و در جنگ داخلی دهه 1990، از جمله مبارزه با طالبان، نقش داشت، قرار دارد. جنگجویان احمدشاه مسعود متهم به جنایات جنگی و سایر موارد نقض شدید قوانین بین المللی از جمله قتل عام افشار در فبروری 1993 که در آن صدها غیرنظامی کشته یا ناپدید شدند، هستند.² احمد شاه مسعود در 9 سپتامبر 2001 توسط القاعده ترور شد.³

در حالی که طالبان که عمدتاً پشتون هستند به طور اسمی کنترل افغانستان را به تاریخ 15 اگست 2021، زمانی که این گروه کابل را در تصرف خود در آورد، به دست گرفتند، ولایت پنجشیر تا اواسط سپتامبر تصرف نشد. پس از آن، مقاومت مسلحانه به رهبری جبهه مقاومت ملی نوتشکیل علیه طالبان در ولایت پنجشیر و ولایت مجاور بغلان، هر دو ادامه یافت.

تخطی های طالبان علیه غیرنظامیان و جنگجویان مظنون در پنجشیر تقریباً بلافاصله آغاز شد. همان گونه که قبلاً توسط عفو بین الملل مستند شده است، به تاریخ 6 سپتامبر 2021، نیروهای طالبان پس از تصرف روستای بادقول، حدود 20 مرد را بازداشت کردند.⁴ مردان بازداشت شده مورد ضرب و شتم قرار گرفتند، تهدید به اعدام شدند و به مدت دو روز از خوردن آب و غذا محروم شدند. دست کم پنج نفر از این افراد در درگیری های قبلی زخمی شده بودند و اعضای طالبان از ارائه خدمات طبی به آن ها خودداری کردند. شکنجه و رفتار ظالمانه یا غیرانسانی و همچنین ایجاد عمدی رنج یا صدمات جدی به بدن یا سلامتی افراد محروم از آزادی، هر دو جنایات جنگی هستند.⁵

در همان روز، طالبان غیرنظامیان مظنون به ارتباط با دولت پیشین را هدف قرار دادند. همچنین به تاریخ 6 سپتامبر 2021، در روستای عمرض، طالبان حداقل شش مرد را به طور خودسرانه بازداشت و به صورت فرافقانونی اعدام کردند.⁶ برخی از این افراد قبلاً عضو نیروهای دفاعی و امنیتی افغانستان بودند اما هیچ یک

¹ مقاومت اول اتحاد شمال است که در دهه 1990 علیه طالبان می جنگید.

² دیدبان حقوق بشر، دست های آغشته به خون: جنایات گذشته در کابل و میراث معاقبت از مجازات در افغانستان، 6 جون 2005، <https://www.hrw.org/reports/2005/afghanistan0605/4.htm>

³ شورای روابط خارجی، "جنگ ایالات متحده در افغانستان"، <https://www.cfr.org/timeline/us-war-afghanistan>

⁴ عفو بین الملل، "هیچ راه فراری وجود ندارد: جرایم جنگی و آسیب به غیرنظامیان در جریان سقوط افغانستان به دست طالبان (شماره راهنمایی: ASA 11/5025/2021)"، 15 دسامبر 2021، <https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/5025/2021/en/>

⁵ کمیته بین المللی صلیب سرخ، حقوق بشردوستانه بین المللی: جلد 1: قوانین، قوانین، J-M Henckaerts و L. Doswald-Beck، ویراستاران، 2005 (از این پس: کمیته بین المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی)، قانون 90. همچنین به اساسنامه رم، ماده 8 (2) (ii) (a) و (iii) مراجعه کنید. ماده 3 مشترک از چهار کنوانسیون ژنو 1949. پروتکل الحاقی به کنوانسیون های ژنو 12 اوت 1949، و مربوط به حمایت از قربانیان درگیری های مسلحانه غیر بین المللی (پروتکل 2)، ماده 4 (2) (الف).

⁶ عفو بین الملل، "هیچ راه فراری وجود ندارد: جرایم جنگی و آسیب به غیرنظامیان در جریان سقوط افغانستان به دست طالبان" (شماره راهنمایی: ASA 11/5025/2021)، 15 دسامبر 2021.

در حال حاضر در جنگ ها خدمت نمی کردند یا سهم مستقیم نداشتند. کشتن عمدی غیرنظامیان و کسانی که اسیر، مجروح یا در هر صورت مصدوم و از کار افتاده هستند، جنایت جنگی است.⁷

از زمان تصرف پنجشیر در ماه سپتامبر 2021، و همان گونه که در این گزارش نشان داده خواهد شد، طالبان به طور پیوسته محدودیت های فزاینده ای را بر فعالیت های غیرنظامیان اعمال کرده اند، اموال غیرنظامیان را غصب کرده اند، و دستگیری های گسترده به ویژه در مناطقی که جنگ میان نیروهای طالبان و جنگجویان جبهه مقاومت ملی رخ داده است، انجام داده اند. اعضای طالبان زندانیان را شکنجه کرده اند که در برخی موارد در اثر شکنجه کشته اند. در ماه اگست 2022، طالبان اعلام کرد که عبدالقیوم ذاکر⁸ به عنوان فرمانده ارشد نظامی در پنجشیر خدمت خواهد کرد.⁹ بلافاصله پس از آن، نبرد میان طالبان و جبهه مقاومت ملی به طور قابل توجهی شدت گرفت که منجر به سه روز خونین اعدام های فراقانونی جمعی شد که در زیر شرح داده شده است.

جنگ در خارج از ولایت پنجشیر

در حالی که این گزارش به جنایات و موارد نقض که توسط طالبان در جریان جنگ مسلحانه آن ها با جبهه مقاومت ملی ارتکاب یافته است، می پردازد، در سایر مناطق افغانستان نیز درگیری وجود دارد. این درگیری شامل حملات دولت اسلامی در ولایت خراسان علیه غیرنظامیان و اهداف امنیتی طالبان و درگیری ها میان طالبان و گروه های مسلح مختلف که پس از فروپاشی دولت پیشین افغانستان شکل گرفته اند، می شود. برای مثال، یک فرمانده هزاره تبار سابق طالبان علیه مقامات دوفاکتو برخاست که منجر به جنگ در ولسوالی بلخاب ولایت سرپل در ماه جون 2022 شد و جبهه آزادی افغانستان حملاتی را علیه اهداف طالبان در فرودگاه کابل و بگرام انجام داد.

⁷ کمیته بین المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی، قوانین 89 و 156. اساسنامه رم، ماده 28(i)(c): ماده 3 مشترک از چهار کنوانسیون ژنو 1949. پروتکل دوم، ماده 4 (2) (الف).

⁸ عبدالقیوم ذاکر همچنین معاون وزیر دفاع طالبان و یکی از زندانیان سابق ایالات متحده در گوانتانامو است. قبل از تسلط طالبان در سال 2021، ذاکر یک بار نیز به عنوان رئیس کمیسیون نظامی طالبان در شورای کویته در پاکستان خدمت کرده بود.

⁹ ژورنال جنگ طولانی، طالبان یک زندانی سابق زندان گوانتانامو را برای رهبری جنگ در پنجشیر منصوب کرده است، 21 اگست 2022، <https://www.longwarjournal.org/archives/2022/08/taliban-appoints-former-guantanamo-bay-detainee-to-lead-fight-in-panjshir.php>

2. جنایات در پنجشیر که مجازات دسته جمعی است

از نخستین روزهای اقتدار دوافکتوی طالبان در افغانستان، آن‌ها مجازات‌های ویران‌کننده‌ای را بر مردم، گاهی برکل اجتماعات غیرنظامی، که به گمان آن‌ها از جبهه مقاومت ملی حمایت می‌کردند، اعمال کرده‌اند. طالبان اعدام‌های فراقانونی دسته‌جمعی، دستگیری‌های دسته‌جمعی و بازداشت‌های خودسرانه که در آن غیرنظامیان شکنجه می‌شدند، گاهی در اثر شکنجه جان می‌دادند، را انجام داده‌اند. طالبان گشت و گذار غیرنظامیان را نیز محدود کرده‌اند، برای اجبار به تسلیم شدن جنگجویان ادعایی جبهه مقاومت ملی گروگان‌گیری کرده‌اند، دسترسی به چراگاه‌های سنتی را محدود کرده‌اند، استفاده از تلفن‌های هوشمند را محدود کرده‌اند، و خانه‌ها، مکاتب و مساجد را اشغال کرده‌اند و آن‌ها را به پایگاه‌های نظامی، مراکز توقیف و اتاق‌های بازجویی که در آن به دنبال همکاران احتمالی جبهه مقاومت ملی می‌گردند، تبدیل کرده‌اند. این جرایم و تخطی‌ها در مجموع مجازات دسته‌جمعی به شمار می‌آید.¹⁰

2.1 اعدام‌های فراقانونی

نیروهای طالبان در فاصله 12 تا 14 سپتامبر 2022 ده‌ها تن از بازداشت‌شدگان را از ولسوالی‌های خنج، دره و رخه در ولایت پنجشیر به طور فراقانونی اعدام کردند. تعداد دقیق بازداشت‌شدگان کشته شده در آن زمان هنوز مشخص نیست. همان‌گونه که در زیر توضیح داده شده است، عفو بین‌الملل با استفاده از ترکیبی از شهادت و شواهد دیجیتالی در ولسوالی‌های خنج و دره توانست 14 اعدام فراقانونی را با نام تأیید کند. در ولسوالی رخه شواهد ویدیویی اجساد یا گورهای احتمالی مرتبط با ده‌ها نفر دیگر که به صورت فراقانونی اعدام شده‌اند را نشان می‌دهد. یک گزارش سازمان ملل متحد در مجموع 48 نفر که به صورت غیرقانونی کشته شده‌اند را ذکر کرده است.¹¹ آمار واقعی می‌تواند بسیار بیشتر باشد.

بازداشت‌شدگان را بستند، در امتداد مسیری در دامنه کوه مجبور به راهپیمایی شدند و سپس در گروه‌های کوچک تیرباران شدند. در بسیاری از موارد، این کشتار و نتیجه آن توسط اعضای طالبان فیلمبرداری شده است. عفو بین‌الملل برای مستندسازی این حوادث، محتویات ویدیوها را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد، صحت آن‌ها را تأیید کرد، محل وقوع این کشتارها را پیدا کرد، با شاهدان و افراد دیگری که از اعدام‌ها مطلع بودند صحبت کرد، و گزارش‌های رسانه‌ها و گزارش‌های دیگر در باره این حوادث را بررسی کرد.

اعدام فراقانونی افرادی که از آزادی خود به دلایل مربوط به درگیری مسلحانه غیر بین‌المللی محروم شده‌اند و حمله به جنگجویان از کار افتاده، جنایات جنگی است.¹²

¹⁰ کتاب قضیه کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، مجازات‌های دسته‌جمعی، https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/collective-punishments، سازمان ملل متحد، 'وضعیت در افغانستان و پیامدهای آن برای صلح و امنیت بین‌المللی'، 7 دسامبر 2022، ص. 7، (A/77/636-S/2022/916)
¹¹ https://unama.unmissions.org/sites/default/files/221207_sg_report_on_afghanistan_s.2022.916.pdf
¹² ماده 3 مشترک چهار کنوانسیون ژنو 1949. پروتکل دوم، ماده 4. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین‌المللی، قوانین 89 و 47

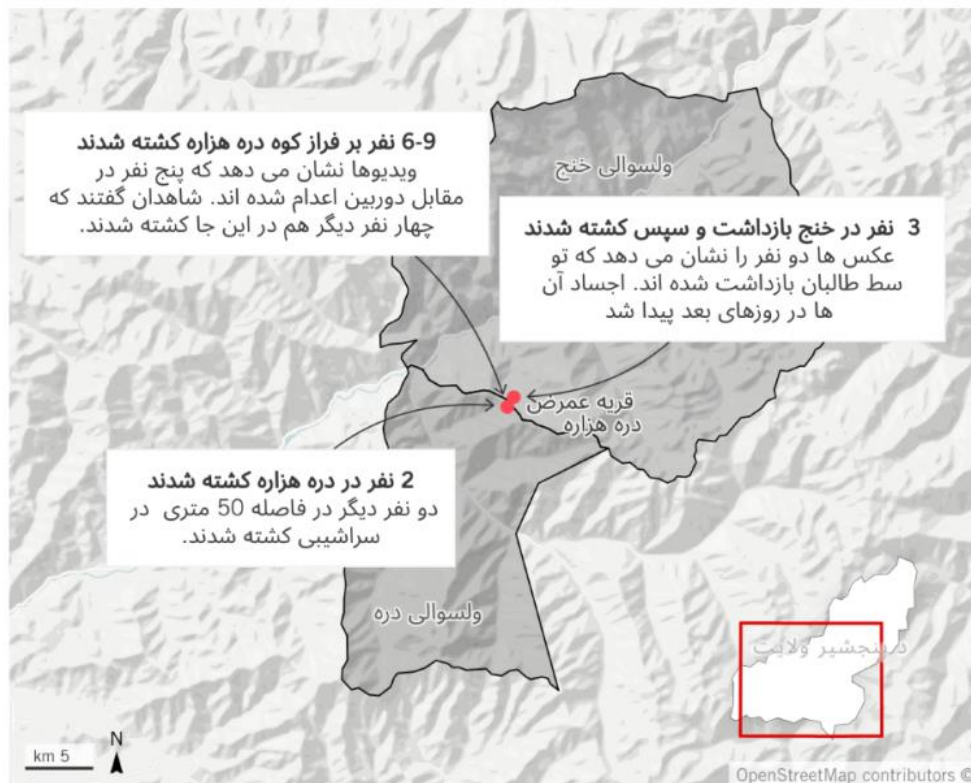
کشتارهای فراقانونی در ولسوالی های خنج و دره

به تاریخ 12 سپتامبر، پس از سه روز جنگ در ولسوالی های خنج و دره، چندین جنگجوی جبهه مقاومت ملی به طالبان تسلیم شدند. جنگجویان جبهه مقاومت ملی در این حملات که در اواسط ماه اگست پس از انتصاب عبدالقیوم ذاکر به عنوان فرمانده ارشد نظامی در پنجشیر توسط طالبان شدت یافته بود، در هم شکسته شده بودند و اعضای آن زخمی شدند.

جنگجویان جبهه مقاومت ملی در گروه های کوچک تسلیم شدند. اعضای طالبان آن ها را به صورت جداگانه بازداشت، بازجویی و به طور فراقانونی اعدام کردند. برخی از جنگجویان اسیر جبهه مقاومت ملی به دور هدایت و بلافاصله تیرباران شدند. بقیه برای بازجویی به روستای عمرض آورده شدند و روز بعد کشته شدند. اعضای طالبان از برخی از بازداشت ها و اعدام ها فیلم گرفتند و برخی از فیلم ها را به صورت آنلاین به اشتراک گذاشتند. هر مورد جداگانه در این ولسوالی ها در زیر توضیح داده شده است.

کشتارهای فراقانونی در ولسوالی های دره و خنج، 12 سپتامبر

2022

منبع: Amnesty International

در یک مورد، حداقل شش نفر، و احتمالاً نه نفر، در کوهی نزدیک دره هزاره به طور فراقانونی اعدام شدند. عفو بین الملل پنج ویدیو که بخش هایی از روند اعدام را به تصویر می کشد را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. اولین ویدیو که به تاریخ 13 سپتامبر در رسانه های اجتماعی منتشر شد، اعضای طالبان را نشان می دهد که شش نفر که دست های شان از پشت بسته است را از دامنه تپه پرشیب به سمت قله کوهی همراهی می کنند. شخصی که از اوضاع آگاه بود، این شش مرد را به نام های محمدالدین، اسحاق، دانیار، مدیر احمد، امیر حاتم و محمد یار شناسایی کرد که همگی از مبارزان جبهه مقاومت ملی بودند.¹³

¹³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 اپریل 2023. مصاحبه شونده گزارشی خصوصی شامل اسامی و جزئیات کشته شدگان ارائه کرد که در بایگانی عفو بین الملل ثبت شده است.

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

دو ویدیوی بعدی - که به نظر می رسد توسط اعضای طالبان نیز فیلمبرداری شده است - در مجموع پنج نفر را نشان می دهد که زانو زده اند، یکی رو به اسیرکنندگان خود و چهار نفر به سمت دره نگاه می کنند. این پنج نفر عبارتند از محمد الدین، اسحاق، دانیار، مدیر احمد و امیر حاتم.¹⁴ در این ویدیوها، دست‌های بازداشت‌شدگان بسته شده، چشمان‌شان بسته است و اعضای مسلح طالبان طرف قله تپه، پشت سر آن‌ها، قرار گرفته‌اند. سپس چند نفر از اعضای طالبان با شلیک با تفنگ‌های در دسته داشته خود آن پنج مرد را اعدام می کنند که در نتیجه جسد حداقل سه نفر آن‌ها از بالای صخره‌ها به سمت پایین تپه سقوط می کند. تیراندازی برای 19 ثانیه ادامه می یابد، متوقف می شود و دوباره شروع می شود. حداقل پنج تن از طالبان با استفاده از ترکیبی از تفنگ‌های غیر خودکار و کلاشینکف کاملاً خودکار در این اعدام شرکت می کنند که تعیین تعداد دقیق تیرهای شلیک شده را دشوار می کند. پشت سر مردان مسلح جمعیتی متشکل از حداقل 20 نفر دیده می شود که احتمالاً آن‌ها هم اعضای طالبان یا سایر بازداشت‌شدگان هستند.

عکس بالا: پنج مرد که در استان شان پشت سر شان اس‌تانیه‌هایی قبل از اعدام توسط طالبان. © خصوصی

در زیر: گزیده‌ای از ویدیویی که قبلاً در همان روز آوردن همان مردان به قله کوه فیلمبرداری شده بود. © خصوصی

به نظر می رسد که هر سه ویدیو که قربانیان را در حالی که زنده بودند نشان می دهد در قله کوهی در نزدیکی دره هزاره، که بخشی از روستای پوچاوه در ولسوالی دره است، رخ داده است. این مکان در ابتدا توسط شاهد افغان شناسایی شد و به طور مستقل توسط آزمایشگاه شواهد بحران سازمان عفو بین الملل و تیم آسیای جنوبی تأیید شده است. بر اساس جهت نور خورشید و سایه‌های موجود در ویدیوها، اعدام‌ها در اوایل صبح و احتمالاً در ساعاتی پس از طلوع آفتاب در ساعت 5:30 صبح اتفاق افتاد.

در حالی که پنج مرد به وضوح در مقابل دوربین اعدام شدند، یک شاهد به عفو بین الملل گفت که طالبان در این حادثه در مجموع 9 نفر را کشتند.¹⁵ علاوه بر محمد یار، سه قربانی دیگر که توسط شاهد شناسایی شدند به نام فیروز، شاه فیصل و تراباز هستند. از این نه قربانی، دو نفر از آن‌ها پسران محمد یار و یکی از آن‌ها برادر او بودند. به گفته یکی از شاهدانی که عفو بین الملل با آن‌ها مصاحبه کرده است، این سه قربانی دیگر

¹⁴ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 اپریل 2023، و گزارش خصوصی، در پرونده عفو بین‌الملل.
¹⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 سپتامبر 2022.

"پسران شما در کوه‌ها هستند"
 مجازات دسته جمعی غیر نظامیان توسط طالبان در پنجشیر
 عفو بین الملل

در نزدیکی قسمتی از قله کوه که در آن کشته شدند، دستگیر شدند.¹⁶ در ویدیوی دیگری که به تاریخ 14 سپتامبر در توئیتر منتشر شد، اعضای طالبان در حال بازجویی از دو اسیر دیده می‌شوند.¹⁷ یک فرد آگاه از این وقایع به عفو بین الملل گفت که دو فرد بازداشت شده در این ویدیو فیروز و شاه فیصل هستند و تراباز نیز همزمان با آنها دستگیر شد.¹⁸ یک شخص دیگر، یکی از شاهدان حادثه، گفت که اجساد فیروز، شاه فیصل و تراباز یکجا، در نزدیکی شش قربانی دیگر، پیدا شدند.¹⁹ عفو بین الملل یک عکس اجساد آن‌ها را بررسی کرده است و چهره و لباس آن‌ها با چهره و لباس دو مرد بازداشت شده که در یک ویدیو که در آن زنده هستند، دیده می‌شود، مطابقت دارد.

به زودی پس از ضبط ویدیوها از اعدام‌های فراقانونی، اعضای طالبان ظاهراً از دو ویدیوی دیگر که اجساد قربانیان را نشان می‌دهد فیلمبرداری کردند.²⁰ توپوگرافی، لباس قربانیان و سایر جزئیات با فیلم‌های اعدام مطابقت دارد. همه 9 نفری که در دامنه کوه اعدام شده بودند، به تاریخ 16 سپتامبر 2022، با اجازه طالبان، زیر صخره‌های نزدیک محل کشته شدن شان دفن شدند.²¹

به تاریخ 18 اکتوبر، رسانه‌ها گزارش دادند که طالبان به جسد این 9 عضو جبهه مقاومت ملی، به شمول محمد یار و هشت نفر دیگر، اجازه داده‌اند که از قبرهای اولیه شان منتقل و در محله شان در ولسوالی خنج ولایت پنجشیر دفن شوند.²²

به گفته شاهی که عفو بین الملل با او مصاحبه کرده است، اجساد دو جنگجوی دیگر جبهه مقاومت ملی به نام بشیر و روح الله نیز در نزدیکی دره هزاره پیدا شدند.²³ آن‌ها تقریباً 50 متر پایین شیب از محلی که 9 نفر به صورت فراقانونی اعدام شدند، همانطور که در بالا مستند شد، حدوداً در همان زمان، به تاریخ 12 یا 13 سپتامبر، کشته شدند. این شاهد گفت که دست و چشمان دو جنگجوی اسیر بسته بودند و یکی یکی در فاصله حدود بیست متری از یکدیگر کشته شدند.²⁴

در یک مورد دیگر، به تاریخ 12 سپتامبر، طالبان سه جنگجوی دیگر به نام باب‌جان، غلام سید (که به گفته یک شاهد حدوداً 16 ساله بود) و مشتاق را دستگیر کردند.²⁵ آن‌ها شب هنگام در قریه عمرض ولسوالی خنج بازداشت شدند. اجساد باب‌جان و غلام سید روز بعد در قریه باغ نو ولسوالی خنج پیدا شدند.²⁶

عفو بین الملل عکسی که از سه جنگجوی اسیر شده در زمان توقیف شان گرفته شده و سه عکس و یک ویدیو که اجساد دو نفر از آن‌ها را پس از کشته شدن شان نشان می‌دهد، را بررسی کرد.²⁷ لباس و مشخصات نشان دهنده هویت قربانیان با باب‌جان و غلام سید - که دومی، طبق گزارش چنانچه در بالا خاطر نشان شد، پسری حدوداً 16 ساله بود - در عکسی که از آن‌ها در حالی که هنوز زنده بودند گرفته شده، مطابقت دارد. از آنجایی که فیلم‌ها از بسیار نزدیک از اجساد گرفته شده‌اند، تأیید مستقل مکان و زمان دقیق عکس‌برداری ممکن نبود. نوع جراحات و قرار گرفتن جراحات بر روی بدن آن‌ها حاکی از آن است که احتمالاً با شلیک گلوله به سر آن‌ها اعدام شدند. در این تصاویر، خون در سمت راست سر غلام سید و همچنین در زیر آن که به نظر می‌رسد آنجا جمع شده است، وجود دارد. بریدگی عمیق در بازوی راست غلام سید احتمالاً به دلیل اصابت گلوله اشتباهی است. همچنین خون روی صورت و چشم راست باب‌جان و همچنین خون و احتمالاً تکه‌های جمجمه و مغز او روی زمین در سمت چپ سرش وجود دارد.²⁸

به گفته یک شاهد، باب‌جان و غلام سید در همان روز که اجسادشان در 13 سپتامبر کشف شدند، در قبرستان روستای باغ نو به خاک سپرده شدند.²⁹ عفو بین الملل چندین عکس از محل گور ادعایی را بررسی کرد که با توضیحات ارائه شده توسط مصاحبه‌شوندگان مطابقت دارد.

¹⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 سپتامبر 2022.

¹⁷ برای مثال، ببینید، <https://twitter.com/samsamasirat/status/1569861365627785216>.

¹⁸ <https://mobile.twitter.com/BahijPanjshiri/status/1570122034512023553>

¹⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 14 اپریل 2023.

²⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 سپتامبر 2022.

²¹ ویدیوهای ارائه شده از طریق برنامه پیام‌رسانی رمزگذاری‌شده، در فایل عفو بین الملل.

²² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 14 اپریل 2023.

²³ رادیو آزادی، اجساد یک فرمانده "جبهه مقاومت ملی" و هشت نفر دیگر در پنجشیر دفن شدند، 18 اکتبر 2022، <https://da.azadiradio.com/a/32089872.html>

²⁴ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 سپتامبر 2022.

²⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 سپتامبر 2022.

²⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 سپتامبر 2022.

²⁷ عکس و ویدیو در پرونده عفو بین الملل.

²⁸ عکس و ویدیو موجود در بایگانی عفو بین الملل.

²⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 سپتامبر 2022.

جسد مشتاق به تاریخ 14 سپتامبر در منطقه تمپانه ولسوالی دره پیدا شد.³⁰ عفو بین الملل پس از اعدام فراقانونی احتمالی مشتاق نتوانست عکس جسد او را به دست آورد.

کشتارهای فراقانونی در ولسوالی رخه

به تاریخ 14 سپتامبر 2022، پس از پنج روز جنگ، طالبان ده‌ها جنگجوی جبهه مقاومت ملی را که در دو نقطه در کوهستان‌ها، در مناطق حوض لالان و جر حوض، که بخشی از ولسوالی حصارک است، بازداشت کرده بودند، به صورت فراقانونی اعدام کردند.³¹ این جنگجویان، پس از این که دستگیر شدند، به سمت پایین کوه انتقال داده شدند که در آنجا در حالی که بسیاری از آن‌ها با دستان بسته بودند، اعدام شدند.³²

مانند ولسوالی های خنج و دره، جنگ در ولسوالی رخه به تاریخ 9 سپتامبر آغاز شد. به دلیل افزایش حملات طالبان، جنگجویان جبهه مقاومت ملی در ولسوالی های دره و رخه به آرامی از کوه‌ها بالا رفتند و به تاریخ 13 سپتامبر در منطقه حوض لالان با هم دیدار کردند.³³ طالبان جنگجویان جبهه مقاومت ملی را که تعدادشان نسبت به طالبان کمتر بود محاصره کردند و آن‌ها را در هم شکستند و پس از یک درگیری کوتاه آن‌ها را اسیر کردند.³⁴ مبارزان جبهه مقاومت ملی اوایل صبح روز بعد بازداشت شدند و حوالی ساعت 9 صبح در بعضی از نقاط نزدیک از جمله حوض لالان و جر حوض که ابتدا در آنجا بازداشت شدند و همچنین ملام خاک و حوض خشکه که در فاصله کوتاهی قرار داشت به صورت فراقانونی اعدام شدند.³⁵ به گفته یکی از شاهدان، طالبان تلفن همراه و پول این مردان را پس از این که آن‌ها را اعدام کردند، گرفتند.³⁶

تعداد دقیق افرادی که در این زمان به صورت فراقانونی اعدام شدند نامشخص است. به گفته چهار مصاحبه شونده آگاه از وضعیت، ده‌ها نفر تنها از ولسوالی دره در این زمان اعدام شدند.³⁷ یکی از مصاحبه شونده‌گان گفت که حداقل 38 نفر کشته شدند.³⁸ فهرستی که در اختیار عفو بین الملل قرار گرفته است حاکی از آن است که اسامی کشته شدگان ملک خان، محمد میرزا، جمال الدین، حاجی خنجر، احمد سیر، درمیرزا، دل آغا، ملک بسم الله، امیر حمزه، احمد ظاهر، شمشیرخان، محمد رفیعی، قیس، معراج، صدرالدین، مجید، هابیل، فرمان، شاکر، گل بچه، شریین آغا، امان الدین، دادالله، دریاخان، علیم قدیر، رحیم الله،³⁹ مریدخان، عبدالله خان، نثار احمد، نصری حله،⁴⁰ صابر، نجیم خان، لنگرخان، عیدی محمد، رحمت حله،⁴¹ شاه درویش، علی احمد و حافظ است.⁴²

علاوه بر این، در همین رویداد، رسانه‌های افغانستان گزارش دادند که دست کم 18 تن از ولسوالی رخه نیز پس از بازداشت توسط طالبان به تاریخ 12 تا 14 سپتامبر کشته شدند.⁴³ آن‌ها عبارتند از: محب الله، محمد عارف، جلند، مطیع الله، عبدالوهاب، مسعود، سید رحمان، عبدالمجید، حق نواز، محمد عباس، عبدالانس، حضرت امیر، ضیاء الرحمن، سید رحمان، عبدالغیور، عزیزالدین، فیروز و رحیم داد.⁴⁴

با این حال، عفو بین الملل نمی‌تواند به طور مستقل تایید کند که در مجموع 56 نفر به صورت فراقانونی اعدام شدند. به دلیل نگرانی‌های امنیتی و همچنین چالش‌های موجود در ارتباطات، عفو بین الملل نتوانست با اعضای خانواده هر یک از کسانی که طبق گزارش‌ها کشته شده‌اند صحبت کند.

با وجود این، شواهد دیجیتالی می‌تواند نشان دهد که حداقل برخی از جنگجویان بازداشت شده به صورت فراقانونی اعدام شدند. عفو بین الملل 16 عکس و دو فیلم مربوط به این حادثه را بررسی کرد که اجساد افراد کشته شده یا قبر آن‌ها را در این منطقه نشان می‌داد.⁴⁵ حداقل 15 جسد مختلف و 22 مجموعه سنگ قبر در

³⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 اپریل 2023.

³¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023.

³² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023.

³³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023.

³⁴ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023.

³⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023.

³⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023.

³⁷ مصاحبه از طریق تماس های صوتی، 19 دسامبر 2022، 25 دسامبر 2022، 6 جنوری 2023 و 1 اپریل 2023.

³⁸ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023.

³⁹ می‌توان به صورت رحیم الله نیز نوشت.

⁴⁰ می‌توان به صورت نصرالله هم نوشت.

⁴¹ می‌توان به صورت رحمت الله نیز نوشت.

⁴² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 اپریل 2023 و یک گزارش خصوصی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

⁴³ هشت صبح، جرایم جنگی و ژنوساید: طالبان 70 اسیر را در ولایت پنجشیر هفته گذشته تیرباران کردند، 17 سپتامبر 2022، <https://8am.media/war-crime-and-genocide->

[taliban-shot-70-prisoners-in-panjshir-last-week/](https://8am.media/war-crime-and-genocide-)

⁴⁴ هشت صبح، جرایم جنگی و ژنوساید: طالبان 70 اسیر را در ولایت پنجشیر هفته گذشته تیرباران کردند، 17 سپتامبر 2022، <https://8am.media/war-crime-and-genocide->

[taliban-shot-70-prisoners-in-panjshir-last-week/](https://8am.media/war-crime-and-genocide-)

⁴⁵ عکس و ویدیوی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

"بسیران شما در کوه‌ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

همه این عکس ها و فیلم ها قابل مشاهده است. چندین عکس از قربانیان زخم های ناشی از اصابت گلوله در پشت سر یا بازوهای بسته شده را نشان می دهد که با یک اعدام فراقانونی مطابقت دارد.

بیشتر عکس ها نمای نزدیک از افراد کشته شده است. عکس ها زمینی را نشان می دهد که با کوه های پنجشیر همخوانی دارد، اما به تنهایی حاوی جزئیات کافی برای تأیید مستقل مکانی که در آن گرفته شده است، نیست. در یک گزارش اکتبر 2022، شاهد افغان نیز این عکس ها را در کنار 31 عکس دیگر از اجساد کشته شدگان منتشر کرد.⁴⁶ به گفته شاهد افغان، این عکس ها "شواهدی از 17 اعدام و 30 مورد مرگ است که ادعا می شود در پنجشیر در جریان تلاش های ضد مقاومت طالبان در اوایل سپتامبر رخ داده است."⁴⁷ آن ها نیز نتوانستند مکانی که عکس ها در آن گرفته شده است را تأیید کنند.

فردی که عفو بین الملل با او مصاحبه کرد، عکس هایی که از نزدیک گرفته شده را شریک کرد و معلومات بیشتری در باره زمینه اجساد و دفن آن ها، از جمله عکس ها و ویدیوهای بیشتر، در اختیار ما قرار داد.⁴⁸ به دلایل امنیتی، عفو بین الملل فقط عکس های معین و عکس های ایستا گرفته شده از ویدیوها را عمومی می کند. حداقل یکی از این ویدیوهای جدید با تصاویر قبلا منتشر شده که از نزدیک از اجساد گرفته شده همپوشانی دارد. قربانی که حداقل در یکی از عکس هایی که از نزدیک گرفته شده دیده می شود در ویدیویی که محیط را نشان می دهد نیز قابل مشاهده است. قربانی که عبدالله خان⁴⁹ نام دارد، دشداشه و ژاکت (لباس سنتی که در آن منطقه رایج است) پوشیده است که رنگ آبی مشخصی دارد و عکس و فیلم با هم همخوانی دارد.

پس از نشان دادن جسد عبدالله خان (و دو فرد کشته شده دیگر در کنار او)، این ویدیو به صورت افقی حرکت می کند تا افق کوهی که اجساد آن ها در آن پیدا شدند را نشان بدهد. بر اساس شهادت فرد مصاحبه شده و همچنین ویژگی های جغرافیایی قابل مشاهده در فیلم ها و تصاویر ماهواره ای، عفو بین الملل محل دفن اجساد را تأیید کرده است.

در زیر، تصویر قسمی گرفته شده از فیلمی که به صورت خصوصی در اختیار عفو بین الملل قرار داده شده بخشی از افق را نشان می دهد که در اطراف محل قبر قابل مشاهده است. صخره های کنار قبرها در تصاویر ماهواره ای چنانچه در زیر نشان داده شده قابل مشاهده است.

⁴⁶ شاهد افغان، سیستماتیک و صحرائی: بررسی شواهد اعدام زندانیان در دره پنجشیر در سپتامبر 2022، 17 اکتبر 2022، <https://www.afghanwitness.org/reports/investigating-evidence-of-prisoner-executions-in-the-panjshir-valley-in-september-2022>

⁴⁷ شاهد افغان، سیستماتیک و صحرائی: بررسی شواهد اعدام زندانیان در دره پنجشیر در سپتامبر 2022، 17 اکتبر 2022، <https://www.afghanwitness.org/reports/investigating-evidence-of-prisoner-executions-in-the-panjshir-valley-in-september-2022>

⁴⁸ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 اپریل 2023 و گزارش خصوصی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

⁴⁹

سمت چپ: نمای نزدیک از جسد عبدالله خان. © خصوصی
سمت راست: جسد عبدالله خان در ویدیویی که در اختیار عفو بین الملل قرار گرفته است. © خصوصی

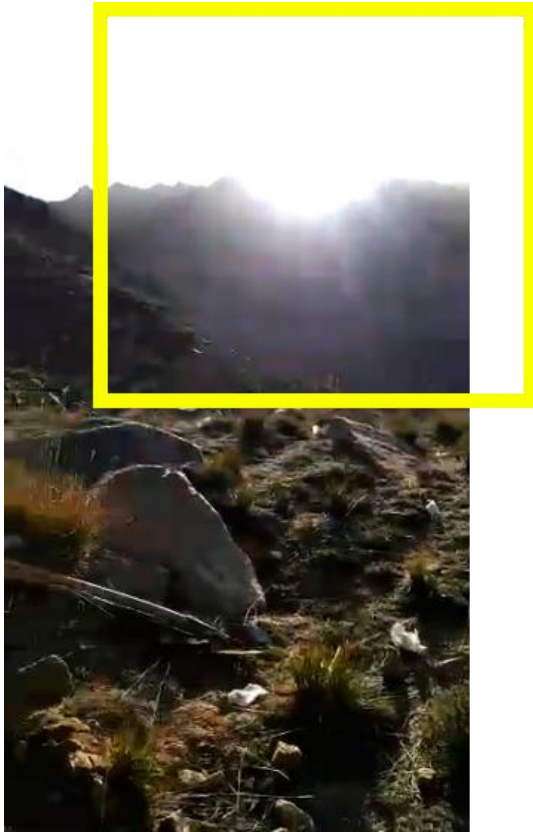
"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیر نظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

یک عکس جزئی متفاوت از ویدیوی تدفین، خورشید را در حالی که در زیر خط الراس به سمت غرب فرو می‌رود نشان می‌دهد. با استفاده از PeakVisor، ابزاری که نقشه‌های سه بعدی تعاملی از رشته‌کوه‌ها را ایجاد می‌کند، به نظر می‌رسد که این ویدیو احتمالاً حدود ساعت 4:30 بعد از ظهر فیلم‌برداری شده است.⁵⁰

⁵⁰ پیکویسور، "مرورگر کوه‌ها"، <https://peakvisor.com/panorama.html?lat=35.176264&lng=69.541022&alt=3376&yaw=73.27&pitch=16.18&hfov=90.00> (accessed on 24 May 2023).

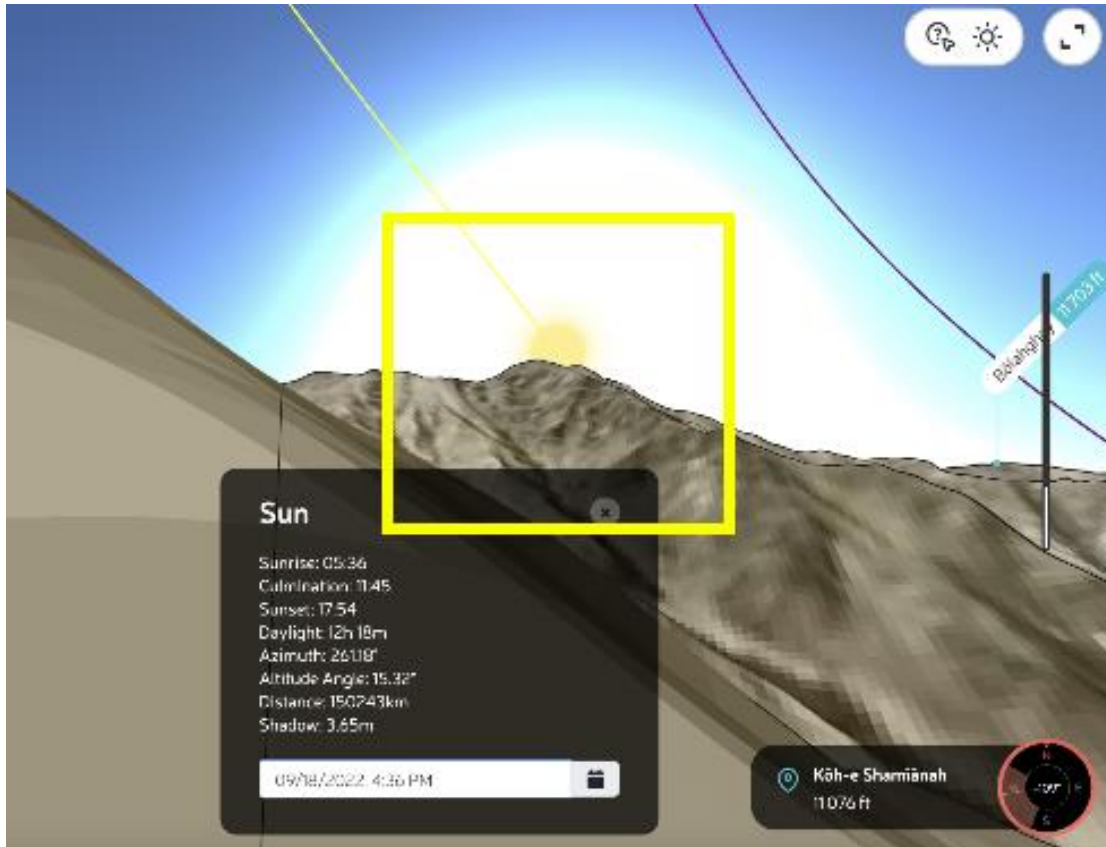
"پسران شما در کوه‌ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

سایر ستیغ‌ها، دره‌ها و صخره‌ها در سراسر ویدیو نیز با نقشه‌های سه بعدی این منطقه که در پیکویسور و تصاویر گرفته شده از گوگل ارث نشان داده می‌شود، مطابقت دارد.

متخصص سنجش از راه دور عفو بین‌الملل تصاویر ماهواره‌ای از این منطقه را بررسی کرد و تغییرات قابل توجهی در زمین یافت که با جدول زمانی ادعایی دفن مطابقت دارد. در فاصله زمانی 11 تا 17 سپتامبر 2022، تصاویر رنگی کاذب نزدیک به مادون قرمز کاهش قابل توجهی در رنگ‌های قرمز نشان می‌دهد که بیانگر این است که پوشش گیاهی در این منطقه مختل شده و احتمالاً ظرف این شش روز پاک شده است. این امر با چارچوب زمانی حفر گورها مطابقت دارد که باعث اختلال در پوشش گیاهی می‌شد.

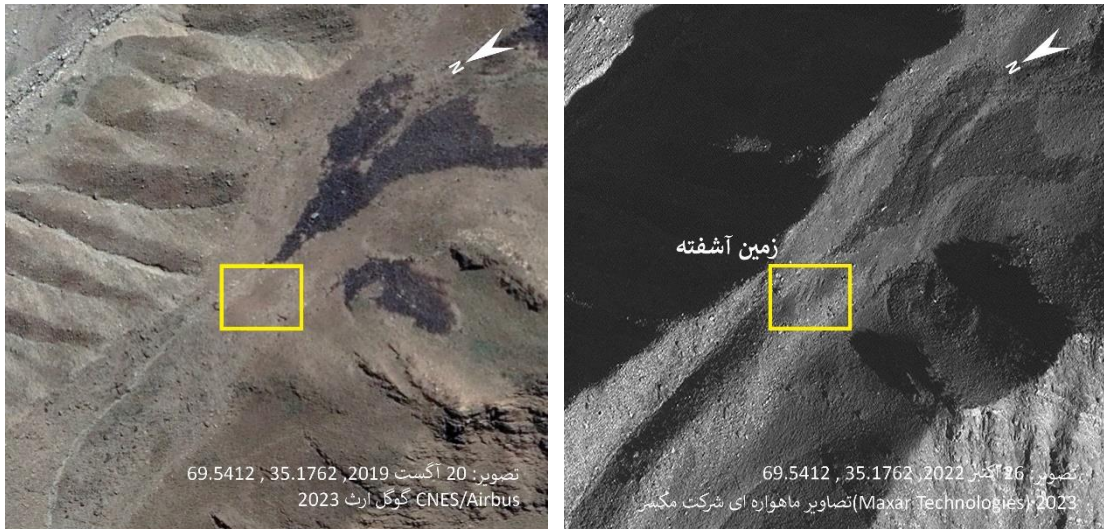
علاوه بر این، تصاویر پانکروماتیک با وضوح بالا از 26 اکتبر 2022 (در زیر) تقسیم‌بندی‌ها را در خاک در همان منطقه نشان می‌دهد. آشفته‌گی خاک شبیه آنچه در عکس‌های زمینی منطقه قبر دیده می‌شود به نظر می‌رسد.

"پسران شما در کوه‌ها هستند"
 مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
 عفو بین‌الملل

تصاویر ماهواره ای رنگی کاذب نزدیک به مادون قرمز، منطقه کوهستانی دورافتاده ای را در حدود 11.5 کیلومتری جنوب شرق رُکبه نشان می دهد. با این ترکیب نواری، پوشش گیاهی به رنگ های مایل به قرمز ظاهر می شود در حالی که سنگ ها و خاک به رنگ های سفید، قهوه ای و سیاه ظاهر می شود. در فاصله زمانی 11 و 17 سپتامبر 2022، یک تغییر مشخص در پوشش گیاهی در یک منطقه کوچک وجود دارد. در تصاویر بالا کاهش رنگ سرخ در منطقه نشان دهنده اختلال در پوشش گیاهی است.

تصاویر ماهواره ای با وضوح بالا از قبل از رویداد گزارش شده و پس از آن، زمین آشفته را نشان می دهد. در 26 اکتبر 2022، تصاویر ماهواره ای فرورفتگی ها در خاک را نشان می دهد.

یک فرد با آگاهی دست اول به عفو بین الملل گفت که تخمین زده می شود 55 جنگجوی جبهه مقاومت ملی به تاریخ 17 و 18 سپتامبر 2022 در همان مکان هایی که کشته شدند، دفن شدند.⁵¹ حدود 37 نفر از آن ها در روز اول و 18 نفر دیگر در روز دوم به خاک سپرده شدند.⁵² عکس ها و فیلم های محل قبر حداقل 22 مجموعه سنگ قبر را نشان می دهد که در چهار گروه در کنار کوه چیده شده است. تجزیه و تحلیل مواد دیجیتالی مربوطه و همچنین شهادت شاهدان نشان می دهد که اکثریت مبارزان دفن شده جبهه مقاومت ملی به طور فراقانونی توسط طالبان اعدام شدند، اما عفو بین الملل نمی تواند از این امر رد کند که برخی از آن ها در درگیری های قبل از اعدام دسته جمعی کشته شدند. یکی از شاهدان گفت که پس از اعدام های فراقانونی، اجساد در گروه های حداکثر پنج نفره یا به صورت جداگانه در کنار هم گذاشته شدند که با فیلم هایی که در اختیار عفو بین الملل قرار گرفته است، مطابقت دارد.⁵³

واکنش ها به اعدام ها

صبغت الله احمدی، سخنگوی جبهه مقاومت ملی به تاریخ 13 سپتامبر در مصاحبه ای با بی بی سی فارسی مدعی شد که 11 نفر در جریان جنگ روز گذشته توسط طالبان کشته شده اند که هشت نفر از آن ها بازداشت شده بودند.⁵⁴ سخنگوی جبهه مقاومت ملی توضیح نداد که 11 نفر در کجا کشته شدند. به تاریخ 11 سپتامبر، جبهه مقاومت ملی به رسانه ها گفته بود که طالبان در چندین مکان در پنجشیر به آن ها حمله کرده اند.⁵⁵ در همان روز، ذبیح الله مجاهد، سخنگوی طالبان، به رسانه ها گفت که نیروهای طالبان در یک "عملیات پاکسازی" 40 عضو جبهه مقاومت ملی را از ولسوالی های دره، رخه و آبشار ولایت پنجشیر کشته و 101 تن دیگر را دستگیر کرده اند.⁵⁶ طالبان به صورت علنی نگفته اند که چه اتفاقی برای افرادی که به عنوان بخشی از این عملیات بازداشت شده اند افتاده است یا جزئیاتی در مورد شرایطی که در آن طبق گزارش ها اعضای جبهه مقاومت ملی را کشته اند، ارائه نکرده اند.

⁵¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 دسامبر 2022.

⁵² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 دسامبر 2022.

⁵³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جنوری 2023؛ و مواد ویدیویی موجود در پایگانی عفو بین الملل.

⁵⁴ بی بی سی فارسی، "طالبان می گویند 40 عضو جبهه مقاومت ملی را در یک عملیات نظامی در ولایت پنجشیر کشته اند"، 13 سپتامبر 2022، <https://twitter.com/bbcpersian/status/1569765151145861123>

⁵⁵ بیانیه جبهه مقاومت ملی، یک تهاجم طالبان در ولایت پنجشیر ناکام شد: 24 جنگجو کشته و بسیاری زخمی شدند، 11 سپتامبر 2022، <https://www.nationalresistance.org/en/press-and-media/news/news/101632.html>

⁵⁶ بی بی سی فارسی، "جنگ شدید در پنجشیر: طالبان می گویند که یک عملیات پاکسازی راه اندازی کرده اند"، 13 سپتامبر 2022، <https://www.bbc.com/persian/articles/c2e1rlq0ng9o#:~:text=%D8%AC%D9%86%DA%AF%20%D8%B4%D8%AF%DB%8C%D8%AF%20%D8%AF%D8%B1%20%D9%BE%D9%86%D8%AC%D8%B4%DB%8C%D8%B1%D8%9B%20%D8%B7%EF%BB%BF%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86%20%D9%85%DB%8C%E2%80%8C%DA%AF%D9%88%DB%8C%D9%86%D8%AF%20%D8%AF%D8%B3%D8%AA%20%D8%A8%D9%87%20%DB%8C%DA%A9%20%D8%B9%D9%85%D9%84%DB%8C%D8%A7%D8%AA%20%2%AB%D9%BE%D8%A7%DA%A9%D8%B3%D8%A7%D8%B2%DB%8C%2%BB%20%D8%B2%D8%AF%D9%87%E2%80%8C%D8%A7%D9%86%D8%AF>

طالبان اشاره کردند که هدف این عملیات حاجی ملک خان،⁵⁷ یک فرمانده سابق محلی مجاهدین، بود که تا اوایل سال 2022 بخشی از طالبان بود و قبل از جدا شدن از آن ها و پیوستن به جبهه مقاومت ملی، نقش ارشد نظامی در این گروه داشت.⁵⁸ در ابتدا، مجاهد، سخنگوی طالبان، گفت که آن ها ملک خان را زنده دستگیر کردند، اما بعداً "اصلاح" کرد که ملک خان در جنگ کشته شده است.⁵⁹ عفو بین الملل نمی تواند به طور قطعی نظر بدهد که آیا ملک خان در جریان درگیری ها کشته شده است یا یکی از مبارزان جبهه مقاومت ملی است که بعداً اعدام شده است.

گزارش ها در مورد تعداد افرادی که از 12 تا 14 سپتامبر توسط طالبان به طور فراقانونی در پنجشیر اعدام شده اند متفاوت است. یک گزارش دبیر کل/سرمنشی سازمان ملل متحد به مجمع عمومی و شورای امنیت در مورد وضعیت افغانستان، حداقل 48 اعدام غیرقانونی اعضای جبهه مقاومت ملی را ثبت کرده است.⁶⁰ شاهد افغان و مرکز مقاومت اطلاعاتی (Centre for Information Resilience) گزارش دادند که آن ها شواهد کشته شدن 57 نفر را تأیید کرده اند که حداقل 17 مورد آن ها اعدام های فراقانونی آشکار به دست طالبان در این دوره زمانی بوده است.⁶¹ بسیاری از این موارد با مواردی که عفو بین الملل در بالا مستند کرده است همپوشانی دارد. از سوی دیگر، اطلاعات روز، یک سایت رسانه ای افغانستان، گزارش داد که بیش از 70 نفر در فاصله زمانی 12 تا 14 سپتامبر به طور فراقانونی اعدام شده اند.⁶² یک سایت خبری دیگر افغانستان به نام هشت صبح، فهرستی از 73 نفر را گزارش داد که به طور فراقانونی اعدام شدند که از این میان سه نفر غیرنظامی هستند؛ طبق این گزارش، اکثریت کشته شدگان از ولسوالی دره (43 نفر) و بقیه از ولسوالی های رخه (18 نفر) و خنج (11 نفر) ولایت پنجشیر هستند.⁶³ گزارش شده است که یکی از قربانیان از ولایت کاپیسا و او نیز عضو جبهه مقاومت ملی بود.⁶⁴ مشخصات افراد شناسایی شده در گزارش هشت صبح تقریباً مشابه فهرستی است که عفو بین الملل مستند کرده است.

در اوایل ماه اکتبر، وزارت دفاع طالبان اعلام کرد که در حال بررسی فیلم های اعدام های فراقانونی است که از پنجشیر در فضای مجازی منتشر شده است و گفت که اگر صحت این ویدیوها تأیید شود، عاملان آن پاسخگو قرار داده خواهند شد.⁶⁵ طالبان از آن زمان تاکنون اطلاعات عمومی بیشتری راجع به چنین تحقیقاتی ارائه نکرده اند. عفو بین الملل در نامه ماه می 2023 خود به مقامات دوفاکتوی طالبان که یافته های اصلی این گزارش را تشریح می کند، پرسش خاصی را در باره تحقیقات ادعایی طالبان در مورد این اعدام های فراقانونی مطرح کرد، اما طالبان پاسخ نداده اند.

2.2 شکنجه و دیگر بدرفتاری ها

در حداقل سه مورد، طالبان افراد ملکی را که در ولسوالی های بازارک و رخه ولایت پنجشیر دستگیر کرده بودند، با شکنجه کشتند. همه این مردان دهقانان و مالدارانی بودند که بر اساس قوانین سنتی کار می کردند که امکان فرستادن حیوانات به کوه ها را در تابستان فراهم می کرد. آنها همچنین بر این باور بودند که از مقامات

⁵⁷ توییت ذبیح الله مجاهد، https://twitter.com/Zabehulah_M33/status/1569684060527542272

⁵⁸ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جون 2022.

⁵⁹ توییت ذبیح الله مجاهد، https://twitter.com/Zabehulah_M33/status/1569684060527542272

⁶⁰ سازمان ملل متحد، 'وضعیت افغانستان و پیامدهای آن بر صلح و امنیت بین المللی'، (A/77/636-S/2022/916)، 7 دسامبر 2022، https://unama.unmissions.org/sites/default/files/221207_sg_report_on_afghanistan_s.2022.916.pdf

⁶¹ شاهد افغان، سیستماتیک و صحرائی: بررسی شواهد اعدام زندانیان در دره پنجشیر در سپتامبر 2022، 17 اکتبر 2022، <https://www.afghanwitness.org/reports/investigating-evidence-of-prisoner-executions-in-the-panjshir-valley-in-september-2022>

⁶² اطلاعات روز، طالبان 70 نفر را پس از بازداشت تیرباران کرده اند، 17 سپتامبر 2022.

⁶³ [https://www.etilaaotroz.com/154664/%D8%AA%DB%8C%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%BE%D9%86%D8%AC%D8%B4%DB%8C%D8%B1%#~:text=%D9%85%D9%86%D8%A7%D8%A8%D8%B9%20%D9%85%D8%AD%D9%84%DB%8C%20%D8%AF%D8%B1%20%D9%88%D9%84%D8%A7%DB%8C%D8%AA%20%D9%BE%D9%86%D8%AC%D8%B4%DB%8C%D8%B1%20%D8%AF%D8%B1%20%D8%B4%D9%85%D8%A7%D9%84%20%DA%A9%D8%A7%D8%A8%D9%84.%D9%88%20%D8%BA%DB%8C%D8%B1%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85%DB%8C%D8%A7%D9%86%20%D8%B1%D8%A7%D9%86%20%D8%AA%DB%8C%D8%B1%D8%A8%D8%B3%20%D8%A7%D8%B2%20%D8%A7%D8%B3%D8%A7%D8%B1%D8%AA%D8%8C%20%D8%AA%DB%8C%D8%B1%D8%A8%D8%B3%20%D8%A7%D8%B2%20%D8%A7%D8%B3%D8%A7%D8%B1%D8%AA%D8%8C%20%D8%AA%DB%8C%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D9%86%20%DA%A9%D8%B1%D8%AF%D9%87%E2%80%8C%D8%A7%D9%86%D8%AF](https://www.etilaaotroz.com/154664/%D8%AA%DB%8C%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%BE%D9%86%D8%AC%D8%B4%DB%8C%D8%B1%#~:text=%D9%85%D9%86%D8%A7%D8%A8%D8%B9%20%D9%85%D8%AD%D9%84%DB%8C%20%D8%AF%D8%B1%20%D9%88%D9%84%D8%A7%DB%8C%D8%AA%20%D9%BE%D9%86%D8%AC%D8%B4%DB%8C%D8%B1%20%D8%AF%D8%B1%20%D8%B4%D9%85%D8%A7%D9%84%20%DA%A9%D8%A7%D8%A8%D9%84.%D9%88%20%D8%BA%DB%8C%D8%B1%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85%DB%8C%D8%A7%D9%86%20%D8%B1%D8%A7%D9%86%20%D8%AA%DB%8C%D8%B1%D8%A8%D8%B3%20%D8%A7%D8%B2%20%D8%A7%D8%B3%D8%A7%D8%B1%D8%AA%D8%8C%20%D8%AA%DB%8C%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D9%86%20%DA%A9%D8%B1%D8%AF%D9%87%E2%80%8C%D8%A7%D9%86%D8%AF)

⁶⁴ هشت صبح، جرایم جنگی و ژنوساید: طالبان 70 اسیر را هفته گذشته در ولایت پنجشیر تیرباران کردند، 17 سپتامبر 2022، <https://8am.media/war-crime-and-genocide-taliban-shot-70-prisoners-in-panjshir-last-week/>

⁶⁵ رادیو آز آد، وزارت دفاع طالبان: ما در حال بررسی ویدیوهای زندانیان جنگ که در ولایت پنجشیر تیرباران می شوند هستیم، 5 اکتبر 2022، <https://da.azadiradio.com/a/32038953.html>

محلی طالبان برای دسترسی به مناطقی که برای پرورش حیوانات اختصاص داده شده است، مجوز دارند.⁶⁶ شکنجه و کشتار غیرقانونی چوپانانی که به دلیل پیروی از شیوه‌های زراعتی جاافتاده بازداشت شدند، نمونه دیگری از مجازات دسته جمعی مردم پنجشیر توسط طالبان است.⁶⁷

دو تن از قربانیان به نام های نورمحمد و غلام ایشان که در ولسوالی رخه با شکنجه کشته شدند، باشندگان ولسوالی دره بودند و در جستجوی مواشی خود به رخه رفته بودند. فرد سوم، عبدالمنیر امینی، در ولسوالی زادگاهش در بازارک بازداشت شد. ویدیوها و عکس های گرفته شده پس از بازیابی اجساد آن ها هم در شبکه های اجتماعی هم‌رسانی شد و هم به صورت خصوصی در اختیار عفو بین الملل قرار داده شد.⁶⁸

قضیه نور محمد و غلام ایشان

به تاریخ 25 اکتبر 2022، نورمحمد و غلام ایشان، هر دو باشنده عبدالله خیل، نتوانستند احشام خود را در کوه های ولسوالی دره بیابند، بنابراین به منطقه حصارک ولسوالی رخه رفتند. این دو ولسوالی با یکدیگر هم مرز هستند. به گفته یک فرد آگاه از وضعیت، مالداران محلی اغلب در طول سال حیوانات خود را بدون چوپان به کوه می فرستند. این شخص گفت: "آن احشامی که شیر نمی دهند، مردم آن ها را می برند و در کوه ها می گذارند. آن ها حوالی سپتامبر به خانه بازگردانده می شوند."⁶⁹ این دو دهقان معتقد بودند که از مقامات محلی طالبان اجازه دارند در هر دو منطقه حصارک ولسوالی رخه و ولسوالی دره، احشام خود را جستجو کنند.⁷⁰

افراد دارای اطلاعات دست اول که با عفو بین الملل صحبت کردند گفتند که این دو مرد پس از رسیدن به منطقه حصارک در همان روز بازداشت شدند.⁷¹ تلاش‌های بزرگان محلی برای یافتن محل نگهداری این افراد در روز 25 و صبح روز 26 اکتبر ناکام ماند. بعد از ظهر همان روز، جسد نورمحمد در زیر صخره در منطقه حصارک که در آنجا مفقود شده بود، پیدا شد.⁷² جسد او همان شب به روستای زادگاهش انتقال داده شد و روز بعد در 27 اکتبر به خاک سپرده شد. نورمحمد حدودا 40 ساله بود و در آن زمان به عنوان راننده مشغول کار بود.⁷³

گزارش شد که غلام ایشان که با نورمحمد بازداشت شده بود، در روز دستگیری در اثر ضرب و شتم طالبان زخمی شد اما زنده بود.⁷⁴ به گفته یک فرد آگاه از وضعیت، بستگان او از جستجوی او در زندان های طالبان منع شدند.⁷⁵ جسد او چهار روز بعد در منطقه پوچاوه عبدالله خیل در ولسوالی دره پیدا شد.⁷⁶ او حدود 43 سال داشت و در همان روزی که جسدش پیدا شد به خاک سپرده شد.

همانطور که در جعبه متن زیر توضیح داده شده است، مواد تصویری و ویدیویی بررسی و تحلیل شده توسط عفو بین‌الملل قویا نشان می‌دهد که هر دو مرد تحت شکنجه قرار گرفتند. گفته می‌شود که فرمانده محلی طالبان که پس از دفن نورمحمد و غلام ایشان از مردم محل بازدید کرد، به خانواده های داغدار تسلیت گفت که احتمالا نشانه این است که آن ها به اشتباه کشته شدند.⁷⁷ سلب خودسرانه آزادی، شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها، و کشتار هدفمند غیرنظامیان همگی بر اساس قوانین بین‌المللی جنایت هستند.

قضیه عبدالمنیر امینی

بر اساس گزارش ها، عبدالمنیر امینی، یک غیرنظامی که حدود 40 سال سن داشت، به تاریخ 2 یا 3 جون 2022 توسط طالبان بازداشت شد.⁷⁸ او به ایست بازرسی بازارک طالبان رفته بود تا از مسئولان بپرسد که

⁶⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 28 اکتبر 2022.

⁶⁷ هیئت معاونت سازمان ملل در افغانستان موارد بیشتری را مستند کرده که در آن ها مجازات بدنی خلق الساعه منجر به مرگ شده است. حقوق بشر یوناما، 'مجازات بدنی و مجازات مرگ در افغانستان'، 3 می 2023، <https://unama.unmissions.org/file/hrbriefoncpdp03052023-englishpdf>

⁶⁸ مواد تصویری و ویدیویی در بایگانی عفو بین الملل.

⁶⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 28 اکتبر 2022.

⁷⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 2 نوامبر 2022.

⁷¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 27 اکتبر 2022، 28 اکتبر 2022 و 2 نوامبر 2022.

⁷² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 27 اکتبر 2022.

⁷³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 27 اکتبر 2022.

⁷⁴ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 2 نوامبر 2022.

⁷⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 27 اکتبر 2022.

⁷⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 27 اکتبر 2022.

⁷⁷ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 28 اکتبر 2022.

⁷⁸ اطلاعات روز، "اعتراف به شکنجه ای که منجر به مرگ یک مرد در پنجشیر شد؛ طالبان وعده جبران خسارت دادند"، 5 جون 2022، <https://www.etilataroz.com/143963/confession-of-torture-leading-to-the-death-of-a-man-in-panjshir-the-taliban-promiseed-compensation/> و

"بسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

چرا اعضای طالبان، چوپان او را، به رغم داشتن اجازه کتبی برای کار، متوقف کرده اند.⁷⁹ سپس طالبان عبدالمنیر امینی را به اتهام عضویت در جبهه مقاومت ملی دستگیر کردند.⁸⁰ به گفته یک فرد با آگاهی دست اول که با عفو بین الملل مصاحبه کرده و با تجزیه و تحلیل مواد ویدیویی (به جعبه متن زیر مراجعه کنید) تأیید شده است، اعضای طالبان عبدالمنیر امینی را در ایست بازرسی با شکنجه کشتند و جسد او دو روز بعد به مردم محل بازگردانده شد.⁸¹

به تاریخ 5 جون 2022، رادیو آزادی بر اساس منابع محلی گزارش داد که پس از مرگ عبدالمنیر جسد او به شفاخانه/بیمارستان رخه انتقال داده شد. طالبان به رادیو آزادی گفتند که او بر اثر سکت قلبی درگذشته است.⁸² طبق گزارش ها، طالبان، به تاریخ 6 جون، از اجتماع محلی عبدالمنیر امینی بازدید کردند و به خانواده داغیده، به عنوان اکرامیه، پول دادند که احتمالاً نشانه ای از کشته شدن غیرقانونی است.⁸³

شواهد طب عدلی شکنجه

عفو بین الملل پنج عکس از جسد نورمحمد و دو فیلم که اجساد غلام ایشان و عبدالمنیر امینی را هنگام آماده سازی برای دفن نشان می دهد، دریافت کرد.⁸⁴ هویت فردی آن ها توسط افرادی که با این سه مرد آشنا بودند تأیید شد.⁸⁵ هر سه جسد دارای علائم گسترده ای از شکنجه بود. به منظور فهم ماهیت زخم ها و علل مرگ، محققان عفو بین الملل از یک آسیب شناس طب عدلی برای ارائه نظر تخصصی استفاده کردند که تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری های زیر را در مورد هر فرد انجام داد:

نور محمد

"عکسی از سر و قفسه سینه، خونریزی از دهان و بینی، بریدگی های افقی کم عمق روی گردن، و در قسمت پایین قفسه سینه و شکم وجود خراش های موازی کلاسیک 'راه آهن' (خرد شدن پوست) همراه با کبودی معمولی ضربات یک شی خطی را نشان می دهد. حداقل چهار ضربه سنگین وارد شده است. کبودی های پراکنده در قسمت بالای سینه و شانه ها وجود دارد. کبودی و ساییدگی در قسمت خمیدگی آرنج چپ، که یک محل غیر معمولی برای آسیب دیدگی است، وجود دارد و یک اثر افقی خطی روی آرنج راست وجود دارد که به شدت نشان می دهد که او از قسمت آرنج بسته شده بود.

عکسی از باسن و ران جانبی سمت راست کبودی های سرخ تازه و بنفش تیره را نشان می دهد. در داخل کبودی به هم پیوسته، ساییدگی های موازی متعدد 'خط آهن' و کبودی های برجسته که نمونه ای از ضربه های یک جسم خطی است، وجود دارد. این اثرات دارای دو عرض متفاوت هستند که ممکن است منعکس کننده استفاده از دو سلاح یا دو لبه متفاوت از یک سلاح باشد. بیش از ده ها ضربه سنگین وارد شده است.

عکسی از آنچه که به نظر می رسد باسن و ران چپ باشد، کبودی های به هم پیوسته مشابه و کبودی/ساییدگی های 'راه آهن' را نشان می دهد که حداقل چندین ضربه سنگین دیگر را نشان می دهد. عکس سوم برخی از آسیب های مشابه در باسن راست و همچنین آسیب به دست راست را نشان می دهد. پشت دست راست کبود و متورم است و یک پارگی به شکل سر پیکان با حاشیه های ساییده شده وجود دارد که احتمالاً منعکس کننده ضربه ای از انتهای سلاح مورد استفاده در ضرب و شتم است. عکس چهارم از قسمت قدامی (داخلی) بازو کبودی ریشه ریشه ای گسترده در ساعد و قسمت پایینی بازو را نشان می دهد که در آن یک ساییدگی بزرگ نامنظم برجسته وجود دارد.

مجموع این جراحات به شدت نشان می دهد که این مرد با ضربات متعدد سلاح در تمام باسن و ران ها به شدت مورد ضرب و شتم قرار گرفته است تا جایی که در باسن و ران ها کبودی های به هم پیوسته گسترده ای دیده می شود. حداقل چهار ضربه مشابه در سراسر قسمت جلوی بخش پایین قفسه سینه و شکم وارد شده است. در مجموع حداقل بیست ضربه با استفاده از سلاح وارد شده است. خونریزی از بینی و دهان به

⁷⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022.
⁸⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022.
⁸¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون و ویدیوی موجود در بایگانی عفو بین الملل.
⁸² رادیو آزادی، برخی از باشنندگان بازارک: یک غیرنظامی در اثر شکنجه توسط طالبان جان داد، 5 جون 2022، <https://da.azadiradio.com/a/31884143.html>
⁸³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022.
⁸⁴ مواد تصویری و ویدیویی در بایگانی عفو بین الملل.
⁸⁵ مصاحبه های انجام شده از طریق تماس صوتی، 7 جون 2022، 8 جون 2022 و 10 جون 2022.

احتمال زیاد منعکس کننده یک ضربه یا ضربات به صورت است و کبودی در بازو و شانه ها وجود دارد. جراحات وارده به آرنجش نشان می دهد که او با بستن آرنج ها مهار شده است. کبودی گسترده که از بیرون قابل مشاهده است به احتمال زیاد با کبودی عمیق شدیدی که برای علت مرگ کافی است همراه است.⁸⁶

غلام ایشان

"در این ویدیو مشاهده می شود که فرد متوفی دارای کبودی های بنفش به هم پیوسته تازه ای است که از نقطه ستیغ خاصه ای یا ایلپاک کرس (استخوان های لگن) به پایین در هر دو باسن و پشت هر دو ران و همچنین در اطراف بخش های خارجی و داخلی ران ها کشیده شده است. الگوی آسیب نشان دهنده ضربات مکرر به باسن ها و ران ها است. وضوح کافی برای شناسایی هر گونه علامتی در کبودی های موجود که نشان دهنده نوع سلاح مورد استفاده باشد، وجود ندارد. در هر دو ساق پا صدماتی وجود دارد که کبودی های برجسته نشان دهنده ضربه به ساق پاها است. پشت دست چپ متورم و کبود شده است، ناخن انگشت کوچک له/در هم کوفته شده است و نوک انگشت حلقه کبودی بنفش تازه در اطراف و زیر ناخن را نشان می دهد و یک ساییدگی برجسته در پایه آن انگشت قویا حاکی از یک ضربه کوبنده به دست است. الگوی آسیب ها با ضربات مکرر به باسن و ران ها که به احتمال زیاد منجر به مرگ در اثر خونریزی در بافت ها می شود، مطابقت دارد.⁸⁷

عبدالمنیر امینی

"در این ویدیو، فرد متوفی کبودی های بنفش تازه به هم پیوسته ای را در هر دو باسن و بخش های بالای ران ها نشان می دهد که این نوع کبودی پس از ضربات مکرر پیدا می شود. وضوح کافی برای شناسایی علائمی که ممکن است ماهیت سلاح مورد استفاده را نشان دهد، وجود ندارد. خراش های گرد پراکنده همراه با کبودی ارغوانی در ناحیه آرنج راست و چند تا در زانوی راست وجود دارد، اما این موارد به اندازه کافی مشخص نیست که بتواند علت را نشان بدهد. ساییدگی های کمتر آشکاری در آرنج چپ وجود دارد. همچنین ساییدگی حداقل در چهار بخش سمت چپ صورت وجود دارد. متوفی به شدت از ناحیه باسن و ران ها مورد ضرب و شتم قرار گرفته است که منجر به کبودی شدید قابل مشاهده شده است. ممکن است خونریزی داخلی منجر به مرگ شده باشد اگر شخص از قبل دچار یک بیماری طبیعی، مانند بیماری قلبی، بوده باشد.⁸⁸

2.3 توقیف های خودسرانه

طالبان با دستگیری و توقیف خودسرانه مردان غیرنظامی محلی و پسران بزرگتر، اغلب گروه های بزرگ در یک زمان، به دلیل ظن وابستگی به جبهه مقاومت ملی، مرتکب مجازات دسته جمعی شدند. این دستگیری ها عمدتاً در ولسوالی های دره، آبشار و خنج، یا در جریان عملیات نظامی طالبان در روستاها، یا به عنوان بخشی از هدف قرار دادن خانواده های مشخصی که به زعم طالبان اعضای خانواده شان به جبهه مقاومت ملی پیوسته اند، رخ داده است. توقیف شدگان برای مدت زمان های مختلف، از ساعت ها تا ماه ها، تحت توقیف طالبان باقی ماندند.

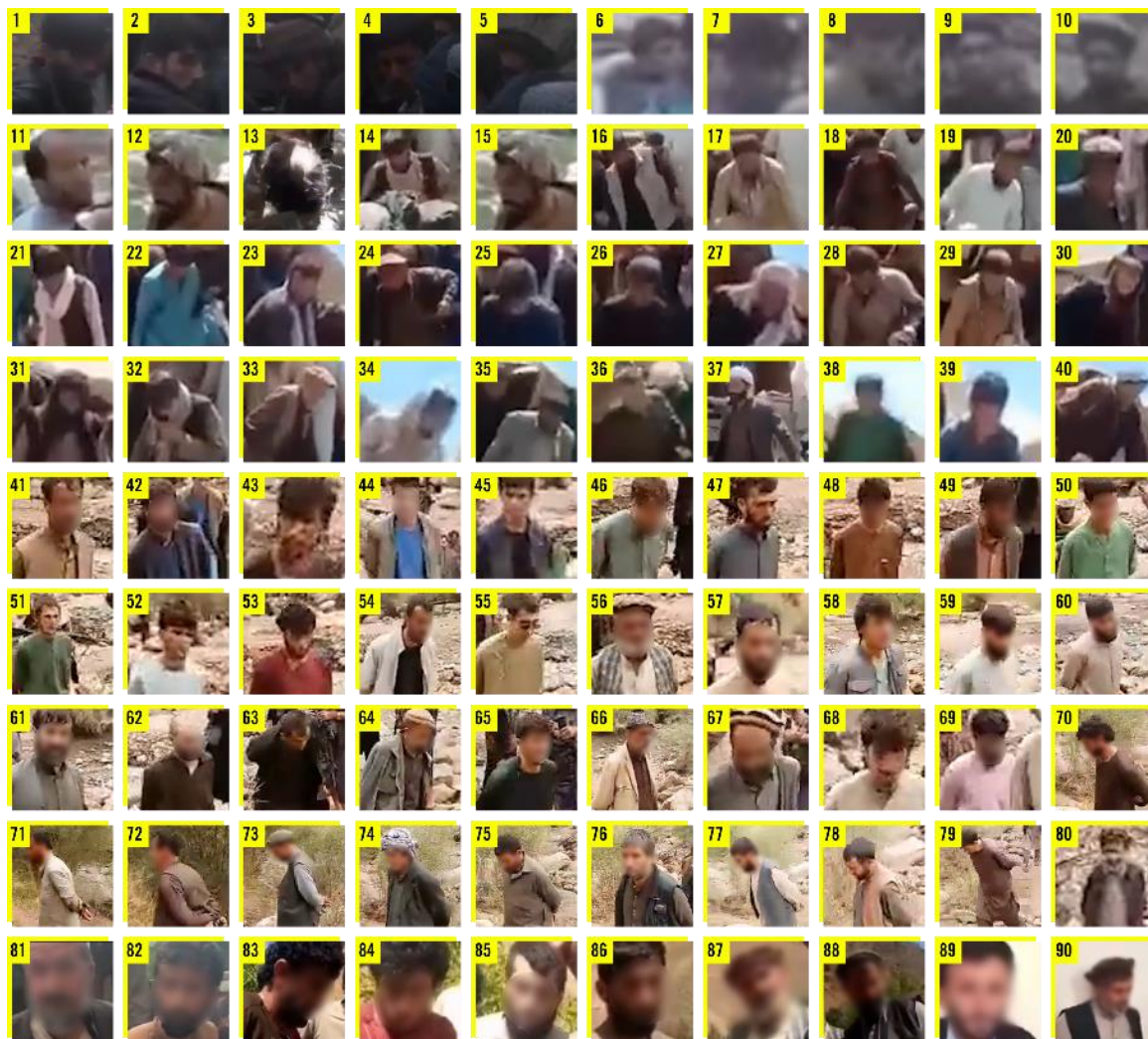
عفو بین الملل عکس ها و فیلم هایی که ظاهراً نشان می دهد طالبان افراد را در مجموع در هشت رویداد بازداشت می کنند را بررسی کرد. تمام محتوای دیجیتالی در فاصله زمانی ماه می تا اگست 2022 در رسانه های اجتماعی پست شد یا در کانال های خصوصی واتس اپ یا در هر دو منتشر شد. در همه این هشت حادثه، حداقل 90 شخص متفاوت دیده شدند که توسط طالبان بازداشت می شوند. در شش حادثه، دست افراد بازداشت شده بسته شد. در بیشتر ویدیو ها اعضای طالبان مسلح بودند. در برخی ویدیو ها، فردی که فیلم برداری می کند ادعا می کند که بازداشت شدگان وابسته به جبهه مقاومت ملی هستند (که اغلب به آن ها "مخالفین" یا "جنگجویان مخالف" اطلاق می شود)، اما تحقیقات بیشتر نشان می دهد که در بسیاری از موارد، افراد بازداشت شده غیرنظامیان هستند که اغلب اعضای خانواده جنگجویان جبهه مقاومت ملی هستند.

⁸⁶ گزارش آسیب شناس طب عدلی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

⁸⁷ گزارش آسیب شناس طب عدلی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

⁸⁸ گزارش آسیب شناس طب عدلی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

شبهه تصاویر: در بالا چهره 90 نفری است که در مقابل دوربین در حال بازداشت شدن توسط طالبان در ولایت پنجشیر نشان داده شده است. هر تصویر عکسی است از ویدیویی که توسط آزمایشگاه شواهد بحران عفو بین الملل تحلیل شده است.

بازداشت های گسترده در دره عبدالله خیل در ماه می 2022

عبدالله خیل، که بخشی از ولسوالی دره ولایت پنجشیر است، یک منطقه بزرگ است که بر اساس مصاحبه با مردمی که در آن زندگی می کنند، بیش از 12000 نفر جمعیت تخمینی دارد.⁸⁹ این شامل روستاهای کوچک زیادی از جمله روستای تنخول است که از نظر جغرافیایی منزوی است.⁹⁰ در اوایل ماه می 2022، زمانی که تنش ها بین نیروهای جبهه مقاومت ملی و طالبان پیش از پیش افزایش یافته بود، یکی از رهبران مذهبی پنجشیر، اعلام عید فطر از سوی طالبان که پایان ماه رمضان است را مورد تردید قرار داد. یک فرد آگاه از وضعیت به عفو بین الملل گفت:

اتفاقی که افتاد در حقیقت این است که مولوی ما⁹¹ عید فطر را در همان روزی که طالبان اعلام کرده بودند، جشن نگرفت. [مولوی و هوادارانش] به طالبان گفتند که عید فطر شما یک تصمیم سیاسی است. ما می خواهیم عید فطر را طبق روال عادی آن جشن بگیریم.⁹²

⁸⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جون 2022.

⁹⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جون 2022.

⁹¹ از ذکر اسم مولوی به دلایل امنیتی خودداری شده است.

⁹² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

به گفته چندین شخص مطلع از حادثه که با عفو بین الملل صحبت کردند، طالبان سپس تلاش کردند و نتوانستند این رهبر مذهبی را دستگیر کنند.⁹³ به تاریخ 7 ماه می، بلافاصله پس از تعطیلات عید فطر، یک کاروان نظامی طالبان در نزدیکی روستای عبدالله خیل توسط نیروهای تحت رهبری ملک خان، یک فرمانده جبهه مقاومت ملی مورد کمین قرار گرفت.⁹⁴ به گفته یک فرد مطلع از این وقایع، در جریان این کمین، هم نیروهای طالبان و هم نیروهای جبهه مقاومت ملی زخمی شدند، هر چند که طالبان تلفات بیشتری متحمل شدند.⁹⁵ روز بعد طالبان بر روستا حمله کردند.⁹⁶ به گفته یکی از افراد منطقه:

در ولسوالی دره، درگیری کلیدی پس از جداسدن ملک خان از طالبان رخ داد. این باعث درگیری شد و پس از کمین طالبان توسط او [ملک خان] چندین نفر کشته شدند. سپس طالبان جستجوهای خانه به خانه [در اجتماع محلی] را آغاز کردند.⁹⁷

به تاریخ 8 ماه می، در حالی که جنگ بین این دو گروه ادامه داشت، طالبان در سراسر روستا در عبدالله خیل مردان و پسران بزرگتر را دستگیر کردند.⁹⁸ از ترس، برخی از خانواده ها قبلاً از روستا به کوه ها گریخته بودند. به گفته شخصی که آگاهی دست اول از این وقایع دارد، از میان کسانی که در قریه باقی مانده بودند، طالبان در جریان تلاشی خانه به خانه خود، همه کسانی که به نظر آن ها در سن نظامی بودند، از جمله پسران بالای 15 سال، را دستگیر و توقیف کردند.⁹⁹ طالبان حدود 200 نفر را در این مدت زمان دستگیر کردند.¹⁰⁰

کسانی که خودسرانه دستگیر شدند تا یک هفته یا در خانه های شخصی در اجتماع محلی یا در کانتینرهای حمل و نقل (که به دکان تبدیل شده بود) در بازار عبدالله خیل توقیف شدند. برخی از توقیف شدگان، به ویژه آن هایی که زیر سن قانونی تلقی می شدند، در همان روزی که توسط طالبان دستگیر شدند، آزاد شدند.¹⁰¹ بقیه توقیف شدگان تقریباً یک هفته بعد و پس از آن آزاد شدند که طالبان ضمانت کتبی از رهبران محلی دریافت کردند مبنی بر اینکه از "ایجاد ناامنی" توسط افراد جلوگیری می کنند و اگر نتوانستند، به نیروهای طالبان اطلاع خواهند داد.¹⁰² کسانی که بازداشت شده بودند عمدتاً در مکتب ملک میرزایی شهید، که طالبان در آن یک پایگاه نظامی داشتند، بازجویی شدند.¹⁰³ مکتب ملک میرزایی شهید یکی از قدیمی ترین مکاتب منطقه است که در دهه 1960 تأسیس شد و در دهه 2000 به یک لیسه ارتقا یافت.¹⁰⁴

دستگیری حدود 200 مرد و پسر بزرگتر غیرنظامی در یک قریه، برای مجبور کردن یک گروه مسلح به رفتاری، نوعی از مجازات دسته جمعی و یک جنایت جنگی است.

به تاریخ 10 می 2022، دو روز پس از تلاشی خانه به خانه، ویدیویی در اینستاگرام منتشر شد که نشان می داد حداقل 11 نفر توسط طالبان در پشت موتر پیکاپ بازداشت شده اند.¹⁰⁵ این ویدیو که در گروه های واتس اپ نیز به طور گسترده پخش شد، در یک جاده کوهستانی که با منطقه عبدالله خیل ولسوالی دره سازگاری دارد، فیلمبرداری شده است. در این ویدیو، بازداشت شدگان، که بسیاری از آن ها دست هایشان به وضوح از پشت بسته است، پشت دو موتر پیکاپ سفید رنگ با پرچم سفید طالبان، نشسته اند.

⁹³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022 و 9 جون 2022.

⁹⁴ رادیو آزادی، گزارش های خبری جنگ در ولایت پنجشیر افغانستان به ادعاهای تازه در باره جرایم جنگی طالبان دامن زده است، "13 می 2022. <https://www.rferl.org/a/afghanistan-panjshir-taliban-atrocities/31848654.html>

⁹⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 15 مارچ 2023.

⁹⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

⁹⁷ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 اگست 2022.

⁹⁸ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جون 2022.

⁹⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 9 جون 2022.

¹⁰⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 6 جون 2022.

¹⁰¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 22 مارچ 2023.

¹⁰² مصاحبه از طریق تماس تلفنی، 6 جون 2022.

¹⁰³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 15 مارچ 2023.

¹⁰⁴ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 20 اپریل 2023.

¹⁰⁵ ویدیوی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

گرفته ای از ویدیویی که نشان می دهد 11 نفر در پشت دو موتر پیکاپ توسط طالبان بازداشت شده اند. © خصوصی

به گفته دو نفری که عفو بین الملل با آن ها مصاحبه کرده است، افرادی که در این ویدیو دیده می شوند بخشی از گروه غیرنظامیانی بودند که در 8 ماه می دستگیر شدند.¹⁰⁶ در طول این ویدیو، اعضای طالبان در مورد بازداشت شدگان بحث می کنند و ادعا می کنند که آن ها جنگجویان جبهه مقاومت ملی از پنجشیر هستند که در کوه ها اسیر شدند و اکنون به زندان انتقال داده می شوند. وقتی از یکی از اعضای طالبان پرسیده می شود که با بازداشت شدگان چه خواهند کرد، او پاسخ می دهد: "من نمی دانم اما اگر تصمیم دست من می بود، آن ها را اینجا می کشتم."¹⁰⁷

بازداشت خودسرانه اعضای خانواده در ماه های می و جون 2022

طالبان علاوه بر دستگیری های گسترده و توقیف غیرنظامیان در جریان عملیات های نظامی، خانواده هایی که، به ظن آن ها، اعضای خانواده شان به جبهه مقاومت ملی پیوسته اند را نیز مجازات کرده اند. به گونه مثال، در اوایل ماه می، طالبان یک پسر 17 ساله را پس از تلاش ناکام برای دستگیری پدرش دستگیر کردند. پدر این پسر یک عضو دولت قبلی افغانستان بود و مظنون به داشتن عضویت در جبهه مقاومت ملی در ولسوالی دره بود. عفو بین الملل با این پدر که این حادثه را بعضاً بر اساس تجربه دست اول خودش و بعضاً بر اساس صحبت با پسرش پس از آزادی از بازداشت طالبان، توصیف کرد، مصاحبه کرد:

طالبان خانه ام را محاصره کردند و سپس پسر را دستگیر کردند و با خود بردند... آن ها او را لنت و کوب و شکنجه کرده بودند. از او خواستند پدرش را برایشان پیدا کند. او را به پسته/پاسگاه عبدالله خیل که در مکتب ملک میرزایی شهید است بردند.

طالبان او را تهدید کردند که باید پدرش را پیدا کند. در غیر این صورت، دفعه بعد که بیایند و او نتوانسته باشد پدرش را پیدا کند، دوباره دستگیر خواهد شد. پس از آن پسر از ولایت فرار کرد.¹⁰⁸

این پدر گفت که طالبان دو روز بعد دوباره به خانه او آمدند و دختر خردسالش را با اسلحه تهدید کردند که محل نگهداری او را به آن ها بگوید:

دوباره خانه را تلاشی کردند... این بار از دخترم پرسیدند پدرش کجاست. او به آن ها گفت که پدرش در آنجا نیست. سپس اسلحه ای را روی سینه این دختر 11 ساله گذاشتند و از او خواستند به آن ها بگوید پدرش کجاست. طالبان همچنین خانواده ام را تهدید کردند که آن ها [خانواده] باید محل اختفای من را تا [اواسط ماه می] در اختیار آن ها بگذارند.

در یک مورد دیگر در ولسوالی دره، مردی به عفو بین الملل گفت که طالبان پدرش را در تلاشی برای یافتن این مرد و برادرانش که به باور طالبان به جبهه مقاومت ملی پیوسته بودند در جون 2022 به طور خودسرانه دستگیر کردند:

¹⁰⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 22 مارچ 2023.

¹⁰⁷ ویدیو و ترجمه موجود در بایگانی عفو بین الملل.

¹⁰⁸ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 7 نوامبر 2022.

[طالبان] پدرم را تا ساعت یک از [نام روستا حذف شده] برده بودند. او را به مسجد بردند و در آنجا چشم بندش را باز کردند. اجتماع عظیمی از جمله چندین مولوی آنجا بودند. او را روی تشک نشانند. سه ریش سفید دیگر نیز بازداشت شدند. آن ها را از روستاهای دیگر آورده بودند. طالبان ریش سفیدهای دیگر را بسیار لت و کوب کرده بودند. اما پدرم را مورد ضرب و شتم قرار ندادند.

در آن جا شروع به بازجویی کردند: "پسران شما کجا هستند؟ می گویند پسران شما در کوه ها هستند."¹⁰⁹ دستگیری و توقیف خودسرانه اعضای خانواده غیرنظامی جنگجویان مظنون نقض آشکار قوانین بین المللی حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین المللی است و می تواند به مثابه جنایت جنگی مجازات دسته جمعی باشد.

دستگیری های دسته جمعی در عبدالله خیل در اگست 2022

زود خوردها میان طالبان و جبهه مقاومت ملی در ولسوالی دره به تاریخ 8 اگست 2022 از سر گرفته شد که به درگیری شدید به تاریخ 12 اگست منجر شد.¹¹⁰ پس از جنگ، طالبان به روستاهای دره بازگشتند و به جستجوی خانه به خانه و دستگیری افرادی شروع کردند که به گمان آن ها اعضای جبهه مقاومت ملی بودند. کسانی که با دستگیری خودسرانه روبه رو شدند از روستاهای کوچک منطقه عبدالله خیل در نزدیکی مناطق درگیری بودند. برخی از دستگیرشدگان به زودی آزاد شدند اما بقیه برای دو تا سه ماه تحت توقیف طالبان باقی ماندند.¹¹¹ به گفته شخصی از این منطقه:

به تاریخ 12 اگست، جنگ دوباره آغاز شد. پس از یک و نیم روز، جنگجویان جبهه مقاومت ملی از منطقه فرار کردند. زمانی که طالبان برگشتند... [آن ها] وارد خانه ها شدند و 54 نفر از مردم محل را دستگیر کردند. اکنون چهل و چهار نفر از آن ها آزاد شده اند. آن ها پس از دو روز [توقیف] آزاد شدند. آن ها پس از مداخله ریش سفیدها آزاد شدند. ریش سفیدهای عبدالله خیل و تخول برای آزادی آن ها نزد طالبان رفته بودند.¹¹²

شخص دیگری به طور مستقل دستگیری دسته جمعی افراد از عبدالله خیل و اینکه برخی از بازداشت شدگان بلافاصله آزاد شدند را توصیف کرد. آن ها گفتند که طالبان تا دو هفته پس از دستگیری هنوز حدود 13 نفر را در بازداشت نگه داشته اند، که این رقم اندکی بالاتر از رقمی است که شخص مصاحبه شونده دیگر گفته بود.¹¹³ عفو بین الملل نتوانست تعداد دقیق افرادی که پس از دستگیری های اواسط ماه اگست در بازداشت غیرقانونی طولانی بودند را تأیید کند.

به گفته یک فرد مطلع از این حادثه که با عفو بین الملل صحبت کرد، در جریان جنگ اگست 2022 میان طالبان و جبهه مقاومت ملی، یک دختر 17 ساله در حالی که در خانه خود در عبدالله خیل پنهان شده بود، توسط نیروهای طالبان کشته شد:

در همین زمان یک دختر 17 ساله نیز کشته شد. او به تاریخ 21 اسد کشته شد.¹¹⁴ او در خانه اش کشته شد. طالبان او را در خانه اش کشتند. طالبان فکر می کردند که از خانه به آن ها حمله می شود [به این ترتیب به خانه شلیک کردند و دختر کشته شد].¹¹⁵

خبر جنگ و دستگیری های پس از آن سرانجام به بیرون از پنجشیر راه یافت. به تاریخ 17 اگست، رسانه های افغانستان گزارش دادند که طالبان 50 غیرنظامی را از منطقه عبدالله ولسوالی دره به ظن وابسته بودن به جبهه مقاومت ملی دستگیر کرده اند.¹¹⁶ همان طور که در بالا ذکر شد، اسناد عفو بین الملل نشان می دهد که درگیری ها و دستگیری ها در روزهای گذشته رخ داده بود.

علاوه بر این، ویدیویی که توسط اعضای طالبان فیلمبرداری شده و در شبکه های اجتماعی منتشر شده است، تعدادی از بازداشت شدگان را نشان می دهد.¹¹⁷ در این ویدیو، 40 نفر با دستان بسته در یک خط به آن سوی رودخانه هدایت می شوند. هیچ یک از آن ها لباس نظامی به تن ندارند یا به نظر نمی رسد مسلح باشند. یکی

¹⁰⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 سپتامبر 2022.

¹¹⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 اگست 2022.

¹¹¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 اگست 2022.

¹¹² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 اگست 2022.

¹¹³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 29 اگست 2022.

¹¹⁴ این تاریخ در تقویم شمسی که در افغانستان استفاده می شود مطابق با 12 اگست 2022 است.

¹¹⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 اگست 2022.

¹¹⁶ تلویزیون آمو، طالبان دهه ها غیرنظامیان را در پنجشیر بازداشت کردند: منابع، 17 اگست 2022، <https://amu.tv/en/15145/>

¹¹⁷ برای مثال، مراجعه کنید به <https://twitter.com/bsarwary/status/1561789419841093632>

از اعضای طالبان در این ویدیو شنیده می شود که می گوید: "دیروز عملیات در ولسوالی دره پنجشیر جریان داشت که آن ها در آنجا دستگیر شدند. همه آن ها اسیر شدند، هیچ کدام تسلیم نشدند."¹¹⁸

اعضای مسلح طالبان در حال اسکوریت بازداشت شدگان هستند. به نظر می رسد که تعدادی از بازداشت شدگان جوان هستند و صرفاً بر اساس ظاهر و نداشتن موهای صورت ممکن است پسران مسن تر باشند اگرچه عفو بین الملل قادر به تأیید سن آن ها نشد. افزون بر این، به نظر می رسد که چندین نفر از بازداشت شدگان بر اساس ظاهر فیزیکی، مردان مسن تر باشند. این ویدیو برای اولین بار به تاریخ 22 اگست 2022 به صورت آنلاین ظاهر شد، هرچند زمان دقیق فیلمبرداری آن کماکان مشخص نیست. یک فرد مطلع از این حادثه به عفو بین الملل گفت که این ویدیو همان افرادی را نشان می دهد که به تاریخ 12 اگست بازداشت شدند.¹¹⁹ آزمایشگاه شواهد عفو بین الملل موقعیت جغرافیایی این ویدیو را جاده/سرک کنار رودخانه در عبدالله خیل تعیین کرد.

فردی که با عفو بین الملل مصاحبه کرد ویدیوی دیگری را شریک کرد که نشان می دهد افراد در امتداد همان رودخانه مجبور به راهپیمایی می شوند.¹²⁰ فردی که فیلمبرداری می کند جلوی دوربین می گوید: "افرادی که شما این جا می بینید همگی غیرنظامیان بی گناهی هستند که توسط طالبان اسیر شده اند. دست هایشان از پشت بسته است."¹²¹

گزیده ای از ویدیویی که نشان می دهد 40 نفر در حالی که دست هایشان را طالبان بسته اند مجبور به عبور از رودخانه عبور می شوند. © خصوصی

دستگیری های گسترده در منطقه جرعلی ولسوالی آبشار

در اوایل ماه می سال 2022، در منطقه جرعلی ولسوالی آبشار ولایت پنجشیر، که در مجاورت ولسوالی دره قرار دارد، یک فرمانده محلی جبهه مقاومت ملی تقریباً 20 جنگجو را به کوه برد. تقریباً در همان زمان، یک گشت زنی طالبان در منطقه مورد حمله قرار گرفت. جرعلی شامل چندین روستای کوچک است و جمعیت آن بالغ بر 2300 نفر تخمین زده می شود.¹²²

به تاریخ 10 می، طالبان به منطقه جرعلی حمله کردند و اعضای مرد این محل از جمله مردان مسن را به طور خودسرانه دستگیر و توقیف کردند. افراد بازداشت شده برای مدت زمان های مختلف، از چندین ساعت تا دو روز، تحت توقیف طالبان قرار داشتند. گزارش های شاهدان و سایر افرادی که به صورت مستقیم از این عملیات مطلع هستند، حاکی از آن است که طالبان این غیرنظامیان را - که به ظن طالبان اعضای خانواده شان در جبهه مقاومت ملی بودند - به عنوان گروگان نگه داشتند تا جنگجویان جبهه مقاومت ملی که در کوه ها بودند را مجبور به تسلیم شدن کنند.

یک شخص با آگاهی از این حادثه به عفو بین الملل گفت:

هنگامی که طالبان آن ها، برادران و پدران رزمندگان، را دستگیر کردند، آن ها را در اوقات سختی قرار دادند. آن ها شکنجه شدند و مجبور شدند اعتراف کنند [که اعضای خانواده شان با

¹¹⁸ ویدیو و ترجمه موجود در بایگانی عفو بین الملل.

¹¹⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 30 مارچ 2023.

¹²⁰ ویدیوی خصوصی موجود در بایگانی عفو بین الملل.

¹²¹ ویدیوی خصوصی و ترجمه موجود در بایگانی عفو بین الملل.

¹²² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 اگست 2022.

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

جبهه مقاومت ملی هستند]. وقتی رزمنده‌ها پایین آمدند و تسلیم شدند، اسلحه‌هایشان گرفته و خانه‌هایشان تلاشی شد. طالبان از مردم نان، روغن آشپزی و پول گرفته بودند.

برخی از کسانی که برای جنگ رفته بودند، ابتدا پایین نیامدند. بنابراین، طالبان اوقات سختی را برای خانواده‌های آن‌ها ایجاد کردند - آن‌ها نیز در نهایت مجبور به بازگشت شدند.¹²³

شخص دیگری با اطلاع دست اول از این حادثه گفت که اعضای خانواده تنها پس از تسلیم شدن جنگجویان آزاد شدند.¹²⁴

شخصی سوم، یک شاهد، مستقلاً تأیید کرد که طالبان غیرنظامیان را خودسرانه بازداشت و از آن‌ها به عنوان گروگان استفاده کردند تا جنگجویان جبهه مقاومت ملی را که بستگان‌شان تحت توقیف بودند را مجبور به تسلیم شدن کنند:

همه مردم گروگان گرفته شدند، از جمله ریش سفیدها. پس از آن که کسانی که برای رزمیدن با طالبان به کوه‌ها رفته بودند برگشتند و تسلیم شدند، طالبان [غیر نظامیانی را که بازداشت کرده بودند] آزاد کردند. در واقع، حتی پسران بالای 12 یا 14 سال نیز دستگیر شدند...

در روستای فرعی خوجه غار حدود 80 نفر گروگان گرفته شدند. سپس مردم مجبور شدند از طریق تلفن با پسران خود تماس بگیرند که پایین بیایند و با طالبان نجنگند. آن‌ها باید از کوه‌ها پایین بیایند. آن‌ها به پسران خود گفتند که اگر پایین نیایند، طالبان آن‌ها را خواهند کشت. بنابراین، ریش سفیدها وارد عمل شدند و سعی کردند از درگیری جلوگیری کنند. محاسن سفیدان با طالبان ملاقات کردند. برای حل این موضوع مجوز گرفتند. بعد کسانی که برای جنگ با طالبان به کوه رفته بودند آمدند و اسلحه خود را به طالبان تحویل دادند.¹²⁵

این شاهد افزود که طالبان، علاوه بر دستگیری غیرنظامیان، مردمان محل را وادار به غذا دادن به بازداشت شدگان کردند و برای خود نیز غذا و سایر مواد بردند:

به [توقیف شدگان] اعضای زن خانواده‌های شان غذا می‌دادند. زنان غذا را آماده می‌کردند و برای [توقیف شدگان] می‌بردند. طالبان نیز غذای مردم محل را می‌خوردند و از پتوها/کمپل‌های محلی برای خواب استفاده می‌کردند. آن‌ها پتوها/کمپل‌های مردم را گرفتند.¹²⁶

شخص دیگری با آگاهی از این حادثه گفت:

طالبان برای رساندن اعضای جبهه مقاومت ملی به روستا به جبر علی رفته بودند. آنجا بستگان کسانی که به کوه رفته بودند را دستگیر کرده بودند. آن‌ها را 24 تا 48 ساعت در زندان نگه داشتند تا اینکه کسانی که به کوه رفته بودند برگشتند و به طالبان تسلیم شدند و سلاح‌های خود را تحویل دادند.¹²⁷

سلب خودسرانه آزادی غیرنظامیان ناقض قوانین بشردوستانه بین‌المللی است و در مواردی که از چنین بازداشتی برای مجبور کردن مبارزانی که اعضای یک گروه مسلح هستند به تسلیم شدن استفاده می‌شود، جنایات جنگی گروگان‌گیری و مجازات دسته جمعی به حساب می‌آید.

بازداشت‌های گسترده در منطقه دشت ریوت

در شب اول جون 2022، نیروهای طالبان در منطقه دشت ریوت ولسوالی خنج در پنجشیر گشت زنی کردند. صبح روز بعد، به تاریخ 2 جون، آن‌ها وارد روستای دان ریوت، در همان نزدیکی، شدند. شهادی گفت:

در حادثه دشت ریوت، طالبان در شب عملیات انجام داده بودند. سپس صبح [به] منطقه ای به نام دان ریوت رفتند. از مسجد با بلندگو خواهان تشکیل یک جلسه شدند. وقتی [مردها و پسران بزرگتر] جمع شدند، دست‌ان آن‌ها را با دستمال‌های شان بستند. با پشت تفنگ مردم را می‌زدند. آن‌ها افرادی را دستگیر کردند که حتی چاقو هم نداشتند. طالبان یک ماه قبل سلاح‌های آن‌ها را

¹²³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 26 اگست 2022.

¹²⁴ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

¹²⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

¹²⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

¹²⁷ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 15 مارچ 2023.

جمع آوری کرده بودند. روستای دان ریوت حدود 50 خانه دارد. همه این افراد دستگیر یا از منطقه دان ریوت برده شدند.¹²⁸

به تاریخ 3 جون، ویدیویی در رسانه های اجتماعی منتشر شد که افراد را در حال بیرون شدن از پشت یک لاری/ کامیون بزرگ برنزه پس از بازداشت توسط طالبان نشان می داد. حداقل 27 مرد لاری را ترک می کنند و به مرکز یک روستا می روند. در طول این روند، می توان ناظران را در ویدیو شنید که بازداشت شدگان را اعضای جبهه مقاومت ملی توصیف می کنند که شب قبل دستگیر شده بودند. یک عضو طالبان که در این ویدیو صحبت می کند ادعا می کند که 101 نفر بازداشت شده اند.¹²⁹

گزیده ای از ویدیویی که 27 نفر را در حال بیرون شدن از پشت یک لاری/ کامیون پس از بازداشت توسط طالبان نشان می دهد. © خصوصی

2.4 تخریب و مصادره اموال غیرنظامی و محدودیت در گشت و گذار غیرنظامیان

2.4.1 استفاده، مصادره، و تخریب اموال غیر نظامی

طالبان در ولسوالی های دره، آبشار، پریان و خنج پنجشیر پایگاه های نظامی در مناطق مسکونی ایجاد کرده اند. طبق قوانین بشردوستانه بین المللی، هیچ منعی برای چنین هم مکانی وجود ندارد، اما طرف های درگیری باید "تا حد امکان از قرار دادن اهداف نظامی در داخل یا نزدیک مناطق پر جمعیت پرهیز کنند."¹³⁰ عفو بین الملل در نامه حق پاسخ خود از طالبان پرسید که چرا آن ها بسیاری از مواضع خود را در مناطق پر جمعیت غیرنظامی پنجشیر مستقر کرده اند. همان گونه که در بالا ذکر شد، طالبان پاسخی نداده اند.

بسیاری از پایگاه هایی که طالبان در مناطق پر جمعیت ایجاد کرده اند در مکاتب، مساجد و خانه های شخصی بوده است. طالبان از این اهداف غیرنظامی هم در بلندمدت و هم کوتاه مدت استفاده کرده اند و حتی برخی از این مکان ها را به بازداشتگاه ها تبدیل کرده اند. قانونی بودن تصرف منازل غیرنظامیان، و نیز تعهدات افغانستان به حفاظت از مراکز آموزشی در برابر حمله، در زیر مورد بررسی قرار گرفته است. تعیین قانونی بودن استفاده طالبان از مساجد به تحقیقات بیشتری نیاز دارد که برای این گزارش ممکن نبود.¹³¹

¹²⁸ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022.

¹²⁹ ویدیو و ترجمه در پایگانی عفو بین الملل.

¹³⁰ کمیته بین المللی صلیب سرخ، قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی، قاعده 23. قراردادن اهداف نظامی بیرون از مناطق دارای تراکم جمعیت.

¹³¹ افرادی که عفو بین الملل با آن ها مصاحبه کرده است، به عنوان مثال، گفته اند که طالبان پایگاه هایی را در مسجد شهبای مقاومت در ولسوالی پریان و همچنین مساجد خوجه غار و گردی در ولسوالی آبشار ایجاد کرده اند و 30 عضو آن ها یک مسجد را برای دو ماه در ولسوالی دره اشغال کردند. مصاحبه های انجام شده از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022، 25 جون 2022، و 1 اگست 2022. قوانین بین المللی بشردوستانه ایجاب می کند که "مراقبت ویژه" برای جلوگیری از آسیب به ساختمان های مذهبی، از جمله سایر دارایی های فرهنگی، صورت بگیرد. کمیته بین المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی، قانون 38. حملات علیه دارایی فرهنگی. همچنین استفاده نظامی از مکان های عبادت که "میراث فرهنگی یا معنوی مردم را تشکیل می دهند" را منع می کند. پروتکل الحاقی دوم، ماده 16. همچنین به صلیب سرخ، مطالعه قانون بشردوستانه بین المللی عرفی، قانون 39 مراجعه کنید. و کمیته بین المللی صلیب سرخ، تفسیر 1987 در مورد پروتکل الحاقی دو: ماده 16، <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/apii-1977/article-16>، عفو بین الملل نتوانست امکان استقرار نیروهای طالبان در مکان هایی غیر از این مساجد، و اینکه آیا مساجد خاص تحت اشغال طالبان به عنوان "میراث فرهنگی یا معنوی مردم" که در حقوق بین الملل بشردوستانه تعریف شده است به حساب می آید یا خیر خارج از دایره این موضوع است.

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

مکاتب، مساجد و خانه های غیرنظامیان که طالبان برای مقاصد نظامی از آن ها استفاده کرده اند، یک بخش جدایی ناپذیر جنایات جنگی و سایر موارد نقض حقوق بشر بوده است که طالبان در جریان عملیات خود در پنجشیر، از جمله مجازات دسته جمعی، مرتکب شده اند.

مکاتب

در ولایت پنجشیر، طالبان به طور منظم مکاتب فعال را به پایگاه های نظامی تبدیل کرده اند. این ها شامل مکاتب پسرانه و دخترانه می شود که طالبان به طور "موقت" به روی دانش آموزان/معلمان و معلمان تعطیل اعلام کرده بودند.¹³² یکی از سایت های رسانه ای افغانستان گزارش داد که طالبان تا ماه مارچ 2023 در 28 مکتب در سراسر ولایت پنجشیر پایگاه دارند.¹³³ گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان، در گزارش ماه فیروزی 2023 خود به شورای حقوق بشر، مستند کرد که طالبان در 24 مکتب از مجموع 129 مکتب در سراسر ولایت پنجشیر نیرو مستقر کرده اند.¹³⁴ عفو بین الملل قبلا در مورد سیاست ها، فرمان ها و دستور العمل های طالبان که حق تحصیل زنان و دختران، از جمله با جلوگیری از بازگشت اکثریت قریب به اتفاق دختران در سطح متوسطه به مکتب، را نقض می کند، گزارش داده است.¹³⁵ شاهدان در پنجشیر که عفو بین الملل با آن ها مصاحبه کرد این یافته کلی را تأیید می کنند. یک تن از ولسوالی پریان ولایت پنجشیر گفت:

مدتی هم مکتب دخترانه را به پایگاه نظامی خود تبدیل کرده بودند. این مکتب دخترانه لیسه چشته نام دارد. این لیسه یک پایگاه موقت طالبان بود. حدود دو روز پیش، طالبان در آنجا از مکتب به مسجد نقل مکان کرده اند. نام این مسجد شهدای مقاومت است.¹³⁶

به همین ترتیب، شخصی از ولسوالی دره پنجشیر گفت:

طالبان مکتب طارق روستای پرچول در منطقه تنخول را تصرف کرده اند. مکتب ملک میرزایی شهید نیز در روستای عبدالله خیل تصرف شده است. حدود سه ماه است که طالبان این مکاتب را اشغال کرده اند.¹³⁷ همان گونه که قبلا در این گزارش توضیح داده شد، در مواقع متعدد غیرنظامیانی که بخشی از دستگیری های دسته جمعی خودسرانه بودند را برای بازجویی به مدرسه شهید ملک میرزایی بردند. این شخص از ولسوالی دره راجع به یک لیسه دخترانه افزود:

مکتب دخترانه پارازه نیز توسط طالبان تصرف شده است. این مکتب در روستای تنخول است. اکنون دختران در خانه ای درس می خوانند. در برخی از این مکاتب، طالبان حدود 50 پرسنل دارند.¹³⁸

یک نفر از ولسوالی آبخار به عفو بین الملل گفت که، در ولسوالی او و در سراسر این ولایت، طالبان مکاتب زیادی را اشغال کرده اند.

در جرعلی، طالبان خانه های شخصی را اشغال کرده اند. صاحبان خانه آن جا نیستند. حدود 18 یا 20 مکتب در سراسر این ولایت توسط طالبان اشغال شده است.¹³⁹

استفاده طالبان از مکاتب برای مقاصد نظامی یک الگوی دیرینه است که قبل از تسلط آن ها بر کشور در ماه اگست 2021 وجود داشت. عفو بین الملل قبلا چنین اقداماتی را در ولایات سرپل، قندوز و لغمان ثبت کرده

¹³² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 جون 2022.

¹³³ اطلاعات روز، طالبان در 28 مکتب در پنجشیر پایگاه دارند: دانش آموزان از آموزش محروم هستند، 22 مارچ 2023، <https://www.etilaatroz.com/168247/%d8%a7%d8%b3%d8%aa%d9%82%d8%b1%d8%a7%d8%b1-%d8%b7%d8%a7%d9%84%d8%a8%d8%a7%d9%86-%d8%af%d8%b1-%d9%85%da%a9%d8%a7%d8%aa%d8%a8-2/d9%be%d9%86%d8%ac%d8%b4%db%8c%d8%b1-2/> استقرار طالبان در مکتب پنجشیر؛ دانش آموزان 28 مکتب از آموزش محروم اند (etilaatroz.com) استقرار طالبان در مکتب پنجشیر؛ دانش آموزان 28 مکتب از آموزش محروم اند (etilaatroz.com) یک رسانه دیگر افغانستان در ماه جنوری 2023 گزارش کرد که طالبان از ماه سپتامبر 2021 تاکنون از 50 مکتب در پنجشیر استفاده کرده اند و سوزاندن یک مکتب را ذکر کرد، کابل نار، "طالبان لیسه ای را در پنجشیر آتش زدند"، 31 جنوری 2023، <https://kabulnow.com/2023/01/taliban-torch-school-in-panjshir/>، سازمان ملل، "وضعیت حقوق بشر در افغانستان - گزارش گزارشگر ویژه در باره وضعیت حقوق بشر در افغانستان، ریچارد بنیت"، (A/HRC/52/84), 9 February 2023، <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ahrc5284-situation-human-rights-afghanistan-report-special-rapporteur>

¹³⁵ عفو بین الملل، مرگ در حرکت آهسته: زنان و دختران تحت حاکمیت طالبان، (نشان راهنمایی: ASA 11/5685/2022)، 27 جولای 2022، صفحات 18-27.

¹³⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 جون 2022.

¹³⁷ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 اگست 2022.

¹³⁸ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 اگست 2022.

¹³⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 اگست 2022.

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

بود.¹⁴⁰ در پنجشیر، طالبان در برخی از مکاتب که از آن ها، برای مثال به عنوان بازداشتگاه و مراکز بازجویی، استفاده می‌کردند، مرتکب جنایات جنگی شده‌اند از جمله اعمالی که روی هم رفته به مجازات جمعی است.

حقوق بشردوستانه بین‌المللی مستلزم "مراقبت ویژه" برای جلوگیری از آسیب به ساختمان‌های آموزشی از جمله سایر دارایی‌های فرهنگی است،¹⁴¹ اما هیچ ممنوعیت استفاده از مکاتب برای مقاصد نظامی وجود ندارد اگر طرف به تعهدات عمومی خود مبنی بر اتخاذ "تمام اقدامات احتیاطی ممکن برای حفاظت از جمعیت غیرنظامی و اهداف نظامی تحت کنترل آن‌ها در برابر اثرات حملات" عمل کند.¹⁴² با این حال، در سال 2015، دولت افغانستان اعلامیه مکاتب امن، که یک تعهد سیاسی با هدف تقویت حفاظت از معارف/آموزش و پرورش در جریان درگیری‌های مسلحانه است، را تأیید کرد. اعلامیه مکاتب مصنون شامل تأیید دستورالعمل‌هایی برای محافظت از مکاتب و دانشگاه‌ها در برابر استفاده نظامی در طول درگیری‌های مسلحانه است که از طرف‌های درگیری می‌خواهد از مکاتب یا دانشگاه‌های "فعال"، از جمله مکاتبی که "به طور موقت ... در دوره‌های تعطیلات، بسته است"، به هیچ وجه برای حمایت از تلاش‌های نظامی استفاده نکنند.¹⁴³ بر اساس این دستورالعمل، مکاتب "متروکه یا تخلیه‌شده" فقط باید "در شرایط تسکین‌دهنده زمانی که [نیروها] جایگزین مناسبی ندارند و فقط تا زمانی که هیچ انتخابی میان چنین استفاده‌ای از مکتب یا دانشگاه و روش امکان پذیر دیگری برای به دست آوردن برتری نظامی مشابهی وجود نداشته باشد" استفاده شوند.¹⁴⁴ طالبان به عنوان مقامات بالفعل در افغانستان باید، علاوه بر قوانین بین‌المللی بشردوستانه و حقوق بشر، به تعهدات مندرج در اعلامیه مکاتب مصنون، پایبند باشند.

عدم احترام به ماهیت غیرنظامی مکاتب، این مکاتب - و همچنین متعلمان/دانش‌آموزان، معلمان و سایر مسئولان آموزشی - را در معرض خطر حمله قرار می‌دهد. همچنین می‌تواند حق تحصیل کودکان را تضعیف کند، که اغلب با تأثیر نامتناسبی بر دختران همراه است. حملات بر مکاتب در طول دو دهه اخیر منازعه مسلحانه در افغانستان مکرراً رخ داده و از سوی همه طرف‌ها، با پاسخگویی اندک یا بدون هیچ پاسخگویی، انجام شده است.¹⁴⁵

تصرف و تخریب خانه‌های شخصی

طالبان خانه‌های غیرنظامیان را، گاهی اوقات برای دوره‌های طولانی، اشغال و از آن‌ها استفاده کرده‌اند. برخی از خانه‌ها قبل از تصرف آن‌ها توسط طالبان رها شده بود. در موارد دیگر، طالبان خانه‌هایی را تصرف کردند که مالکان غیرنظامی هنوز در آن زندگی می‌کردند - که گاهی باعث فرار غیرنظامیان می‌شد. در برخی موارد، طالبان خانه‌های غیرنظامیان را نیز ویران کرده‌اند.

در ماه‌های جون و جولای 2022، عفو بین‌الملل عکس‌ها و فیلم‌هایی دریافت کرد که نشان می‌داد طالبان دو خانه را که برای برداشت محصولات زراعتی تابستانی در دره شابه ولسوالی خنج استفاده می‌شد، سوزانده‌اند. افراد مطلع از این قضیه گزارش دادند که آتش سوزی‌ها در اواخر ماه می و اوایل جون 2022 رخ داده است.¹⁴⁶ هر چند عفو بین‌الملل نتوانست روز دقیق آتش زدن این دو خانه را تعیین کند اما افراد مطلع از وضعیت به عفو بین‌الملل گفتند که طالبان این خانه‌ها را در یک اقدام تلافی جویانه پس از درگیری با جنگجویان جبهه مقاومت ملی در همان نزدیکی، آتش زدند.¹⁴⁷ افراد مصاحبه شده گفتند که آن‌ها معتقدند که طالبان این دو خانه را سوزانده‌اند تا از استفاده اعضای جبهه مقاومت ملی از آن‌ها به عنوان پناهگاه جلوگیری کنند.¹⁴⁸

¹⁴⁰ عفو بین‌الملل، "افغانستان: طالبان باید فوراً به دختران اجازه دهد به مکتب بازگردند - شهادت جدید"، 13 اکتبر 2021،

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/10/afghanistan-taliban-must-allow-girls-to-return-to-school-immediately-new-testimony/>

¹⁴¹ کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین‌المللی عرفی، قانون 38، حملات علیه دارایی‌های فرهنگی.

¹⁴² کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین‌المللی عرفی، قانون 22، اصل اقدامات احتیاطی در برابر اثرات حملات؛ همچنین مراجعه کنید به قانون 23 و قانون 24.

¹⁴³ رهنمود حفاظت از مکاتب و دانشگاه‌ها در برابر استفاده نظامی در طول منازعه مسلحانه، دسامبر 2014، رهنمود 1.

¹⁴⁴ رهنمود حفاظت از مکاتب و دانشگاه‌ها در برابر استفاده نظامی در طول منازعه مسلحانه، دسامبر 2014، رهنمود 2.

¹⁴⁵ ائتلاف جهانی برای محافظت از آموزش در برابر حمله (ائتلاف)، آموزش تحت حمله 2022، صفحات 92-97 (که نشان می‌دهد این ائتلاف، پس از 70 حمله تأیید شده توسط سازمان

ملل در سال 2019، و 192 حمله تأیید شده توسط سازمان ملل در سال 2018) "بیش از 130 حمله بر مکاتب را در طول دوره گزارش 2020-2021 شناسایی کرده است"؛ ائتلاف، تأثیر

سلاح‌های انفجاری بر آموزش: مطالعه موردی افغانستان (که در فاصله زمانی جنوری 2018 تا جون 2021، بیش از 200 حمله گزارش شده بر مکاتب، دانش‌آموزان و پرسنل مکاتب، و

تحصیلات عالی در افغانستان که شامل سلاح‌های انفجاری بود،" و به خصوص تعداد بالای که در نیمه اول سال 2021 درج شده است، را شناسایی کرده است)؛ و ائتلاف، حملات بر

معارف در افغانستان، مقاله توجیهی، نوامبر 2018 (که حملات بر مکاتب، دانش‌آموزان، معلمان و سایر پرسنل معارف از سال 2007 به بعد و استفاده نظامی از مکاتب از سال 2015 به

بعد را شرح می‌دهد).

¹⁴⁶ مصاحبه‌های انجام شده از طریق تماس صوتی، 28 جون 2022.

¹⁴⁷ مصاحبه‌های انجام شده از طریق تماس صوتی، 28 جون 2022.

¹⁴⁸ مصاحبه‌های انجام شده از طریق تماس صوتی، 28 جون 2022.

"بسیار شما در کوه‌ها هستند" مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر عفو بین‌الملل

هر دو خانه به هم نزدیک بودند و ساختمان های دو طبقه ای بودند. طبقات اول برای علوفه و احشام و طبقات دوم برای اتاق های نشیمن و آشپزخانه استفاده می شد.¹⁴⁹ بر اساس عکس هایی که عفو بین الملل تأیید کرده است، طبقات بالای آن عمدتاً از آتش سوزی متأثر شدند. علاوه بر ساختمان، تمام وسایل و اموال موجود در منازل آسیب دیده است.¹⁵⁰ از آنجایی که این خانه ها اقامتگاه های فصلی بودند، در زمانی که طالبان آن ها را سوزاندند، هیچ کس در این دو خانه اقامت نداشت.¹⁵¹

اهداف غیر نظامی تحت قوانین بشردوستانه بین المللی از حمله محافظت می شوند "مگر اینکه و زمانی که اهداف نظامی باشند"¹⁵² که به نظر نمی رسد در این قضیه چنین باشد، اگرچه نمی توان به طور قطعی آن را رد کرد. علاوه بر این، حمله بر «اهدافی ضروری برای بقای غیر نظامیان» که شامل مواد غذایی و احشام می شود، ممنوع است.¹⁵³

افزون بر این، طالبان خانه های مقامات دولتی پیشین و دیگران که از ترس طالبان روستاهای خود را ترک کرده بودند را اشغال کرده اند. در چند مورد دیگر، طالبان به طور موقت بخشی از خانه ها - که به مهمانخانه ها معروف است - را تصرف کردند، چنانچه یک نفر از ولسوالی آبشار توضیح داد:

ایست بازرسی دوم [طالبان] در خانه ای بود که صاحب خانه نیز در آن زندگی می کرد. طالبان مهمان خانه ها را اشغال کرده بودند [در حالی که صاحبان خانه هنوز در ساختمان زندگی می کردند]. خانه [نام حذف شده] نیز توسط طالبان در زمانی که آن ها در این محل بودند، اشغال شده بود.¹⁵⁴

به گفته یک شاهد از ولسوالی دره، طالبان سه خانه در محل او را برای مقاصد نظامی تصرف و از آن ها استفاده کردند. شاهد در مورد یکی از خانه هایی که طالبان تصرف کرده بودند به عفو بین الملل گفت:

پسران صاحب خانه در پنجشیر بودند. حدود سه ماه است که [طالبان] خانه او را گرفته اند. پسران او در خانه بودند، اما طالبان به آنها گفتند که باید خانه را تخلیه کنند، زیرا [طالبان] به آن نیاز دارند... [صاحب خانه] خودش مرده بود. پسر بزرگش با دولت سابق کار می کرد. او با امنیت ملی کار می کرد... مادرشان با تعدادی از نواسه هایش در آن جا زندگی می کردند.¹⁵⁵

عفو بین الملل چندین مورد دیگر را مستند کرد که در آن طالبان، گاه از طریق شکستن دروازه خانه، اموال غیر نظامیانی که خودشان یا اعضای خانواده های شان برای دولت قبلی، از جمله در ولسوالی های خنج¹⁵⁶ و پریان¹⁵⁷ کار می کردند را تصرف کردند. تصرف اموال غیر نظامی بدون ضرورت مبرم نظامی ممنوع است. حوادث مستند شده توسط عفو بین الملل ممکن است نقض این حکم به حساب بیاید. علاوه بر این، این موارد، به ویژه به عنوان یک الگو در چندین ولسوالی، ممکن است بیشتر نشان دهنده مجازات دسته جمعی طالبان علیه غیر نظامیانی باشد که به دلیل وابستگی ادرکی به دولت سابق یا به جبهه مقاومت ملی تصور می شوند مخالف حکومت آن ها هستند.

2.4.2 محدودیت گشت و گذار

طالبان در اجرای عملیات خود در پنجشیر محدودیت هایی را بر زندگی غیر نظامیان وضع کرده اند. به تاریخ 20 اکتبر 2022، پس از انتشار ویدیوهای اعدام های فراقانونی مربوط به کشتار های سپتامبر در رسانه های اجتماعی، طالبان شروع کردند به ممنوع و مصادره کردن تلفن های هوشمندی که قابلیت عکس برداری و فیلم برداری را داشتند.¹⁵⁸ این ممنوعیت در مورد مقامات رسمی و همچنین جنگجویان طالبان اعمال می شد، اما بر غیر نظامیان نیز تأثیر می گذارد زیرا آن ها در معرض توقف های تصادفی برای بررسی تلفن های

¹⁴⁹ عکس های موجود در بایگانی عفو بین الملل.

¹⁵⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 1 جولای 2022.

¹⁵¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 28 جون 2022.

¹⁵² کمیته بین المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی، قانون 10، از دست دادن حفاظت در برابر حمله اهداف غیر نظامی.

¹⁵³ کمیته بین المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی، قانون 54، حملات علیه اهداف ضروری برای زنده ماندن جمعیت غیر نظامی، پروتکل الحاقی دو، ماده

14.

¹⁵⁴ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

¹⁵⁵ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 29 اگست 2022.

¹⁵⁶ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

¹⁵⁷ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 جون 2022.

¹⁵⁸ کابل ناو، ممنوعیت استفاده از تلفن های هوشمند در پنجشیر توسط طالبان، 20 اکتبر 2022، <https://kابلnow.com/2022/10/taliban-ban-usage-of-smartphones-in-panjshir/>

"پسران شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیر نظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

شان هستند.¹⁵⁹ به گفته مصاحبه‌شونده‌ای که از محدودیت‌ها آگاه است، اگر عکس‌ها یا محتوای مربوط به جبهه مقاومت ملی یا مقامات دولتی سابق در یک تلفن پیدا شود، این امر می‌تواند منجر به دستگیری و آزار صاحب تلفن هوشمند شود.¹⁶⁰

طالبان مقررات منع آمد و رفت و محدودیت‌های گشت و گذار را به ویژه در اجتماعات محلی که آن‌ها در آنجا پاسگاه‌ها/پسته‌های نظامی ایجاد کرده‌اند، نیز وضع کرده‌اند. این محدودیت‌ها شامل ممانعت از بردن حیوانات شان به کوهستان‌ها برای چریدن بدون اجازه کتبی و محدود کردن مردم از زراعت داری زمین‌های زراعتی دور از روستاهای زادگاه‌شان می‌شود. این محدودیت‌ها ظاهراً برای به هم زدن خطوط تدارکاتی جبهه مقاومت ملی اعمال می‌شوند، اما چنین محدودیت‌هایی باعث آزار غیرنظامیان و مختل کردن زندگی روزمره نیز می‌شود و جنبه دیگری از کمپین طالبان برای مجازات جمعی غیرنظامیان را تشکیل می‌دهد.

منع رفت و آمد

اعمال منع آمد و رفت شبانه‌ظالمانه از سوی طالبان در پنجشیر – که تنها موردی است که طبق مستند سازی عفو بین‌الملل در حال حاضر در کشور اعمال می‌شود – آزادی تردد/گشت و گذار غیرنظامیان، از جمله توانایی آن‌ها برای رسیدگی به امور روزمره‌شان در سطح قریه، را محدود کرده است. این منع آمد و رفت در مناطقی که طالبان در آن نیرو دارند اعمال می‌شود. به نظر می‌رسد چنین محدودیت‌های سختی با هر دلیل امنیتی مشروعی نامتناسب است چرا که درگیری‌ها در مناطق کوهستانی و دور از روستاهایی که مقررات منع آمد و رفت در آن نافذ است، متمرکز است. این محدودیت‌ها حقوق بشر بسیاری از غیرنظامیان را تهدید می‌کند، زیرا باعث تضعیف دسترسی مردم به معیشت و غذا در بحبوحه یک وضعیت اقتصادی ویرانگر در سراسر افغانستان می‌شود.

یک نفر از ولسوالی پریان به عفو بین‌الملل گفت:

طالبان پس از آمدن به روستا به توهین و ارباب مردم محل پرداخته‌اند. طالبان منع آمد و رفت شبانه ایجاد کرده‌اند. هر کسی که از قوانین طالبان سرپیچی کند، نمی‌تواند زندگی کند.¹⁶¹

شخص دیگری از منطقه بازارک جزئیات این ممنوعیت تردد را شرح داد:

اکنون، مردم [به طور کلی] نمی‌توانند بعد از ساعت 8 شب بیرون بروند. در شب‌ها فقط یک نفر مجاز به آبیاری زمین است و حتماً باید چراغ روشن داشته باشد. فقط باید یک نفر باشد. به ما اجازه نمی‌دهند به کوه‌ها برویم.¹⁶²

یک باشنده ولسوالی آبشار نیز در مورد محدودیت‌های شبانه در منطقه خود و در نتیجه خطرات طبیعی برای فعالیت‌های اساسی به عفو بین‌الملل گفت:

شب‌ها مردم نمی‌توانند بیرون بروند. در این اجتماعات محلی، تشناب‌ها خارج از ساختمان یا خانه‌ها هستند. اگر [برای استفاده از تشناب] بیرون بروید، طالبان روی شما [نور] لیزر می‌اندازند.¹⁶³

محدودیت‌هایی که مالداران و مدیریت آبیاری را متأثر می‌کند

علاوه بر اعمال منع آمد و رفت شبانه، طالبان همچنین محدودیت‌هایی را بر توانایی غیرنظامیان در پنجشیر برای بردن مواشی‌شان برای چریدن و یا رفتن به ساحات زراعتی‌شان بدون اجازه قبلی از مقامات طالبان اعمال کردند. به احتمال زیاد، چنین محدودیت‌هایی توسط طالبان برای جلوگیری از رسیدن تدارکات به جبهه مقاومت ملی است. مانند منع رفت و آمد تحمیلی، این محدودیت‌ها حقوق بشر بسیاری از افراد ملکی را در پنجشیر تهدید می‌کند، زیرا دسترسی مردم به معیشت را تضعیف می‌کند.

¹⁵⁹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 18 می 2023.

¹⁶⁰ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 18 می 2023.

¹⁶¹ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 28 اگست 2022.

¹⁶² مصاحبه از طریق تماس صوتی، 21 سپتامبر 2022.

¹⁶³ مصاحبه از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

یک نفر از ولسوالی دره به عفو بین الملل گفت: "برای بردن گاوهای خود به کوه ها برای چرا، باید از طالبان اجازه بگیرید." 164 یک باشنده ولسوالی آبشار گفت که طالبان برای رفتن مردم به خارج از مناطق زراعتی روستای خود به مجوزهای مشابه نیاز دارند. 165

یکی از اهالی ولسوالی بازارک گفت که افرادی که بدون اجازه قصد رفتن به کوهستان ها را دارند با دستگیری و حبس مواجه شده اند و به یک حادثه خاص اشاره می کند که در آن هشت پسر یا مرد جوان تر در سپتامبر 2022، حدود یک ماه قبل از مصاحبه با او، دستگیر شدند.

وضعیت در پنجشیر واقعا بد است... هشت پسر برای جمع آوری یا یافتن احشام شان به کوه ها رفته بودند، اما طالبان آن ها را دستگیر کردند. ریش سفیدهای روستا برای رهایی آن ها نزد طالبان رفتند، اما طالبان به آن ها گفتند که هنوز در مورد این بازداشت شدگان تحقیق نشده است. 166

به گفته شاهدان، شرایط مشابهی برای مجوز در ولسوالی عنابه نیز وجود دارد. 167

دو نفر که با عفو بین الملل مصاحبه کردند گفتند که محدودیت های اعمال شده توسط طالبان، همراه با ترس ایجاد شده از حضور جنگجویان طالبان در اجتماعات محلی، منجر به ناتوانی در آبیاری مزارع و درختان شان که در خارج از روستاهایشان قرار دارد شده است. 168 آن ها نگران این بودند که این امر ممکن است باعث شود که آن ها نتوانند محصول سالانه خود را جمع آوری کنند. 169

یکی از آن ها که از ولسوالی خنج بود به عفو بین الملل گفت:

قبل از این جنگ، مردم می توانستند برای آبیاری سر زمین های خود بروند. مردم می توانستند گاوهایشان را ببرند. پس فعلا برای آبیاری زمین دور از قریه و چراندن احشام، مردم باید از قوماندان طالبان نامه بگیرند... به خاطر این وضعیت، زمین های زراعی مردم خشک است. 170

شخص سومی از این منطقه گفت که الزامات طالبان مبنی بر اجازه کتبی برای بردن گاوها به دامنه کوه برای چراندن منجر به فرسایش سیستم سنتی محلی گاوچرانی شده است که می تواند بر توانایی مردم برای امرار معاش تأثیر منفی بگذارد. 171

164 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 25 اگست 2022.

165 مصاحبه های انجام شده از طریق تماس صوتی، 8 جون 2022.

166 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 21 سپتامبر 2022.

167 مصاحبه های انجام شده از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022.

168 مصاحبه های انجام از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022 و 28 جون 2022.

169 مصاحبه های انجام از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022 و 28 جون 2022.

170 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022.

171 مصاحبه از طریق تماس صوتی، 10 جون 2022.

3. قوانین بین المللی

در طول دوره زمانی که در این گزارش پوشش داده شده است، یک درگیری مسلحانه غیر بین المللی در افغانستان رخ داده است. یک درگیری مسلحانه غیر بین المللی زمانی به وجود می آید که در قلمرو یک دولت میان مقامات دولتی و یک یا چند گروه مسلح سازمان یافته یا میان همچون گروه‌ها رویارویی های مسلحانه طولانی مدت وجود داشته باشد.¹⁷² رویارویی های مسلحانه برای اینکه به عنوان یک درگیری مسلحانه غیر بین المللی طبقه بندی شود، باید به سطح لازم از شدت برسد و طرف های درگیر باید درجه ای از سازماندهی لازم را داشته باشند.¹⁷³ در این مورد، تخلفات مستند شده در بالا در چارچوب درگیری میان نیروهای طالبان، به عنوان مقامات بالفعل در افغانستان، و جبهه مقاومت ملی که در پنجشیر مستقر است، رخ داده است.

حقوق بین الملل بشردوستانه قواعد حقوقی را تعیین می کند که همه طرف های یک درگیری مسلحانه، اعم از نیروهای مسلح دولتی یا گروه های مسلح غیر دولتی، را ملزم می کند. هدف این قوانین به حداقل رساندن رنج انسانی در درگیری های مسلحانه و ارائه حفاظت ویژه از غیر نظامیان و کسانی که مستقیماً در خصومت‌ها شرکت نمی کنند، است. در این درگیری مسلحانه غیر بین المللی در افغانستان، طرف های درگیری موظفند از هنجارهای مندرج در ماده 3 مشترک کنوانسیون های ژنو، پروتکل الحاقی دوم کنوانسیون های 1949 ژنو و حقوق بشردوستانه بین المللی عرفی تبعیت کنند. افغانستان عضو کنوانسیون های چهارگانه ژنو 1949، پروتکل های الحاقی 1 و 2 آن ها¹⁷⁴ و اساسنامه رم دادگاه جزایی بین المللی است.

از نظر پروتکل الحاقی 2 کنوانسیون های ژنو و حقوق بشردوستانه بین المللی عرفی، مجازات های دسته جمعی ممنوع است.¹⁷⁵ این یک تضمین اساسی برای غیر نظامیان و سایر افرادی که مستقیماً در خصومت‌ها شرکت نمی کنند، از جمله افراد از کار افتاده، است و نه تنها شامل اقدامات کیفری، بلکه «اقدامات و آزار و اذیت از هر نوع، اداری، با اقدام پلیس یا غیره» است.¹⁷⁶ بسیاری از اعمالی که توسط نیروهای طالبان صورت گرفته است – مانند اعدام های فراقانونی و شکنجه و سایر بدرفتاری ها همان گونه که در این گزارش مستند شده است – هر کدام یک جنایات جنگی است.¹⁷⁷ سلب خودسرانه آزادی بستگان غیر نظامی جنگجویان مظنون جبهه مقاومت ملی برای تحت فشار قرار دادن آن ها برای تسلیم شدن جنایت جنگی گروگان گیری است.¹⁷⁸ علاوه بر این، جمع بندی این اعمال، به اضافه بازداشت های غیرقانونی دیگر، سوزاندن عمدی منازل و سایر اهداف غیر نظامی، و محدودیت های وضع شده بر جمعیت غیر نظامی نیز جنایت جنگی مجازات دسته جمعی را تشکیل می دهد.¹⁷⁹

¹⁷² کمیته بین المللی صلیب سرخ بر اساس معاهدات بین المللی مربوطه (ماده 3 مشترک کنوانسیون های چهارگانه ژنو 1949 و پروتکل دوم کنوانسیون های ژنو) و رویه قضایی دادگاه بین المللی، درگیری های مسلحانه غیر بین المللی را چنین تعریف می کند: "رویارویی های مسلحانه طولانی مدت میان نیروهای مسلح دولتی و نیروهای یک یا چند گروه مسلح یا میان این قبیل گروه ها که در قلمرو یک کشور [عضو کنوانسیون های ژنو] پدید می آید. رویارویی مسلحانه باید به حداقل شدت برسد و طرف های درگیر در منازعه باید حداقل سازماندهی را از خود نشان دهند." کمیته بین المللی صلیب سرخ، اصطلاح "منازعه مسلحانه" در حقوق بین الملل بشردوستانه چگونه تعریف می شود؟، مقاله نظر، مارچ 2008، <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/opinion-paper-armed-conflict.pdf>

¹⁷³ برای فهرست عوامل نشانگر برای هر یک از این معیارها، به دادستان علیه یوگوسلاوی (IT-04-82-T)، شعبه مقدماتی دادگاه بین المللی کیفری یوگوسلاوی سابق، حکم، 10 جولای 2008، بندهای 175-206 مراجعه کنید.

¹⁷⁴ کمیته بین المللی صلیب سرخ، معاهدات، دولت های عضو و تفسیرها، https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/vwTreatiesByCountrySelected.xsp?xp_countrySelected=AF&nv=4

¹⁷⁵ کمیته بین المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بین المللی بشردوستانه عرفی، قانون 103، مجازات های دسته جمعی.

¹⁷⁶ ایو ساندوز، کریستوف سویتازسکی، برونو زیمرمن (ویراستاران)، تفسیر پروتکل های الحاقی، کمیته بین المللی صلیب سرخ، ژنو، 1987، § 3055، همچنین نگاه کنید به § 4536.

¹⁷⁷ برای مثال، مراجعه کنید به اساسنامه رم، ماده های 8 (c) (i) و (ii).

¹⁷⁸ برای مثال، نگاه کنید به اساسنامه رم، ماده های 8 (c) (ii) و (iii)؛ مطالعه قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی، قانون 156، تعریف جرایم جنگی.

¹⁷⁹ مراجعه کنید به کمیته بین المللی صلیب سرخ، مطالعه قوانین بشردوستانه بین المللی عرفی، قانون 103: مجازات های دسته جمعی و پروتکل الحاقی دوم، ماده 4 (b).

"بسیارن شما در کوه ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیر نظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

افغانستان به رعایت قوانین و معیارهایی بین‌المللی حقوق بشر که در زمان جنگ‌های مسلحانه اعمال می‌شوند، نیز مکلف است. این کشور عضو میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون مبارزه با شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز است. طالبان، به‌عنوان مقامات بالفعل در افغانستان، مکلفیت حقوقی دارد تا از تعهدات بین‌المللی افغانستان پاسداری کنند و از جمله به حق حیات و منع شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها احترام بگذارند، از آن‌ها محافظت کنند و به آن‌ها عمل کنند.¹⁸⁰ افغانستان عضو کنوانسیون حقوق کودک و پروتکل اختیاری آن در مورد شرکت کودکان در منازعه مسلحانه نیز است.

در رابطه با حق حیات، کمیته حقوق بشر، نهادی که مسئول نظارت بر رعایت میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی حقوق بشر است، توضیح داده است که حق حیات نه تنها مستلزم "وظیفه خودداری از انجام رفتاری که منجر به محرومیت خودسرانه از زندگی می‌شود" است، بلکه متضمن آن نیز است که دولت یا مقامات بالفعل "همچنین باید حق زندگی را تضمین کنند و برای محافظت از جان افراد در برابر محرومیت‌ها توسط افراد یا نهادهایی که رفتار آن‌ها قابل انتساب به دولت نیست، تلاش لازم را انجام دهند."¹⁸¹ این امر در شرایط درگیری مسلحانه، که در آن مقامات بالفعل موظفند از مردم در برابر خطر جانی از سوی گروه‌های مسلح و سایر بازیگران غیردولتی محافظت کنند، قابل اجرا است. وظیفه جلوگیری از محرومیت‌های خودسرانه از زندگی مستلزم «تشکیل نهادها و رویه‌های کافی برای جلوگیری از محرومیت از زندگی، بررسی و تعقیب قانونی موارد احتمالی محرومیت غیرقانونی از زندگی، مجازات و تأمین غرامت کامل» نیز است.¹⁸²

¹⁸⁰ نهادهای حقوق بشر سازمان ملل، پایگاه اطلاعات نهاد معاهدات سازمان ملل، https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=1&Lang=EN

¹⁸¹ کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی 36، ماده 6 (حق حیات)، 3 سپتامبر 2019، CCPR/C/GC/35، بند 7.

¹⁸² کمیته حقوق بشر، تبصره عمومی 36، بند 19.

پیشنهادات

به مقامات طالبان در افغانستان

عفو بین الملل از طالبان می‌خواهد که به قوانین بین‌المللی بشردوستانه و قوانین بین‌المللی حقوق بشر احترام بگذارند و از احترام به آن‌ها اطمینان حاصل کنند و به ویژه به موارد زیر اقدام کنند:

- توقف فوری تمامی اعدام‌های فراقانونی و سایر کشتارهای غیرقانونی، همه گروگان‌گیری‌ها، و کلیه اعمال مجازات دسته جمعی، پیروی از ممنوعیت شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز طبق قوانین بین‌المللی؛
- انجام تحقیقات سریع، مستقل، بی طرفانه و کامل در مورد تمامی ادعاهای معتبر جنایات مندرج در قوانین بین‌المللی و سایر موارد نقض حقوق بشر، از جمله اعدام‌های فراقانونی، شکنجه و سایر بدرفتاری با توقیف شدگان، محرومیت خودسرانه از آزادی و گروگان‌گیری. این تحقیقات باید شامل تمرکز بر جنایات ارتکاب یافته علیه کودکان/اطفال، زنان، افراد مسن و افراد دارای معلولیت باشد؛
- در صورت موجودیت شواهد قابل قبول کافی در باره جنایات، محاکمه و مجازات همه کسانی که مظنون به مسئولیت جزایی هستند در محاکمات عادلانه در دادگاه‌های عادی غیرنظامی، طبق قوانین و استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر و بدون توسل به مجازات مرگ؛
- حصول اطمینان از این که فرماندهان و اعضای نیروهای طالبان آموزش‌های مناسب، به شمول آموزش در باره قوانین بین‌المللی حقوق بشر و قوانین بین‌المللی بشردوستانه، از جمله، به صورت خاص در باره رفتار مناسب با توقیف شدگان، می‌بینند؛
- فراهم آوری زمینه دسترسی به عدالت، حقیقت و جبران خسارت کامل، از جمله جبران خسارت، غرامت، بازپروری، رضایت و تضمینات برای عدم تکرار برای قربانیان نقض قوانین بین‌المللی بشردوستانه و خانواده‌های آن‌ها؛
- پذیرش کامل اساسنامه رم دادگاه بین‌المللی جزایی و موافقت با هرگونه درخواست‌ها از طرف دفتر دادستان/ثانوال؛
- برداشتن گام‌های سریع و عینی برای توقف و جلوگیری از استفاده مکاتب توسط نیروهای طالبان با استفاده از رهنمودهای حفاظت از مکاتب و دانشگاه‌ها در برابر استفاده نظامی در جریان درگیری‌های مسلحانه به عنوان استاندارد حداقلی، در راستای تعهدات کشور به عنوان امضاکننده اعلامیه مکاتب امن؛
- بازگشایی فوری تمامی مکاتب فراتر از سطح ابتدایی به روی دختران و زنان و پایان دادن به همه آزارها، تهدیدها و حملات علیه معلمان و متعلمان/دانش آموزان؛
- تضمین عدم تبعیض در هر گونه طرح غرامت یا جبران خسارت برای نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر یا قوانین بین‌المللی بشردوستانه. حصول اطمینان از این که کودکان، به ویژه دختران، مستثنی نیستند؛

"بسران شما در کوه‌ها هستند"
مجازات دسته جمعی غیرنظامیان توسط طالبان در پنجشیر
عفو بین الملل

- همکاری کامل با مأموریت گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان، هیأت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، دادگاه بین المللی جزایی و سایر مکانیسم های بین المللی مستقل پاسخگویی که که به درستی ایجاد شده است از جمله سایر آژانس ها و سازمان های بین المللی.

به دادستان/ثانوال دادگاه بین المللی جزایی

- انجام تحقیقات همه جانبه در افغانستان در باره اتهامات مربوط به جنایات مندرج در اساسنامه رم توسط همه طرف های درگیر، به شمول جنایاتی که در این گزارش مستند شده است.
- هنگام انجام تحقیقات در مورد جنایات انجام شده توسط همه طرف های درگیری، در نظر گرفتن تمرکز بر جنایاتی که علیه کودکان، زنان، افراد مسن و افراد دارای معلولیت صورت گرفته است.

به شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد

عفو بین الملل تقویت گزینه های موجود برای عدالت و پاسخگویی برای جنایات مندرج در قوانین بین المللی و سایر موارد نقض جدی حقوق بشر در افغانستان را قویا توصیه می کند. برای این منظور، شورای حقوق بشر سازمان ملل باید به موارد ذیل مبادرت ورزد:

- ایجاد فوری یک مکانیسم بین المللی مستقل پاسخگویی برای تحقیق راجع به جنایات مندرج در قوانین بین المللی و سایر موارد نقض جدی حقوق بشر و همچنین جمع آوری و حفظ شواهد مربوط به چنین نقض هایی با هدف حمایت از تلاش ها برای پاسخگویی در آینده، از جمله تعقیب قانونی، و حصول اطمینان از این که این مکانیسم برای انجام وظایف خود از منابع کافی اعم از مالی و فنی برخوردار است. این مکانیسم مکمل کار مأموریت گزارشگر ویژه سازمان ملل در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان خواهد بود. ایجاد چنین مکانیسمی یکی از پیشنهاداتی است که گزارشگر ویژه در اولین گزارش خود بیان کرده است.¹⁸³
- چنین مکانیسمی باید دارای صلاحیت مشخصی باشد تا:
  - در مورد تمام جنایات ادعایی که به منزله جرایم مندرج در قوانین بین المللی است و سایر موارد نقض جدی حقوق بشر در افغانستان به شمول همه اتهامات مربوط به مجازات جمعی، به صورت مستقلانه تحقیق کند؛
  - شواهد مربوط به این گونه موارد نقض و بدرفتاری ها، از جمله بعد جنسیتی آن ها، را گردآوری، تلفیق و تحلیل کند و تمامی اطلاعات و شواهد را مطابق با قوانین و استانداردهای بین المللی، با هدف حمایت از تلاش ها برای پاسخگویی در آینده، از جمله توسط مکانیسم های دادستانی/ثانوالی و قضایی آینده، به صورت سیستماتیک ثبت و حفظ کند؛
  - اطلاعات و شواهد مرتبط را، از جمله از طریق مشارکت میدانی، نظارت، مستند سازی و راستی آزمایی کند و در صورت لزوم، با نهادهای قضایی و سایر نهادهای داخلی و بین المللی، همکاری کند؛
  - در صورت امکان، افراد و نهادهایی که اتهامات قابل اطمینان راجع به مسئولیت نقض و بدرفتاری ها علیه آن ها وجود دارد را شناسایی کند؛
  - دارای کارشناسان مستقل بین المللی، از جمله کسانی که در قوانین بین المللی حقوق بشر، قوانین بین المللی جزایی، ساختار فرماندهی نیروهای مسلح و گروه های مسلح، خشونت

¹⁸³ سازمان ملل، "وضعیت حقوق بشر در افغانستان - گزارش گزارشگر ویژه در باره وضعیت حقوق بشر در افغانستان" (A/HRC/51/6)، 9 سپتامبر 2022، <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ahrc516-situation-human-rights-afghanistan-report-special-rapporteur>

- جنسی و سایر خشونت های مبتنی بر جنسیت، حقوق کودکان، حقوق افراد دارای معلولیت ها، راستی آزمایی ویدیو و تصویر، و تجزیه و تحلیل طب عدلی، تخصص دارند، باشد؛ و به شورای حقوق بشر و مجمع عمومی سازمان ملل در مورد یافته ها گزارش بدهد و سایر ارگان ها و نهادهای مرتبط سازمان ملل را توجیه کند.

عزوبن الملل یک جنبش جهلی برای حقوق بشر است.

مانی که بی عدالتی برای یک شخص اتفاق می افتد، برای همه ما مهم است.

برای تماس با ما

info@amnesty.org

+44 (0)20 7413 5500

برای پیوستن به این گفتگو

www.facebook.com/AmnestyGlobal

@Amnesty

"پسران شما در کوه ها

هستند"

مجازات جمعی غیرنظامیان در پنجشیر توسط طالبان

طالبان از زمانی که کنترل افغانستان را در ماه اگست 2021 به دست گرفتند، مجازات جمعی را علیه باشندگان ولایت پنجشیر، به ویژه در محلاتی که طالبان نیروهای خود را در آن مستقر و جابه جا کرده اند، اعمال کرده اند. در تلاشی برای مبارزه با جبهه مقاومت ملی، گروه مسلحی که در ابتدا در پنجشیر برای مقابله با طالبان تشکیل شد، طالبان برای اجبار به تسلیم شدن و اطاعت، از جنگجویان اسیر انتقام گرفته اند و مردم غیرنظامی را هدف قرار داده اند. در طول 18 ماه گذشته، طالبان دستگیری خودسرانه مردان بالغ و پسران بزرگتر در سطح روستا را سازماندهی کرده اند، آن ها را بدون هیچ اتهامی تحت توقیف قرار داده اند، و بسیاری از کسانی که به این شیوه توقیف شدند را مورد ضرب و شتم و بدرفتاری های دیگر قرار داده اند. طالبان همچنین خانه ها را سوزانده، تنها مقررات منع آمد و رفت افغانستان را اعمال کرده اند، خانه های غیرنظامیان را برای استفاده نظامی تصرف کرده اند و چوپانان را از دسترسی به چراگاه های سنتی شان محروم کرده اند.

فهرست جنایات جنگی و موارد نقض قوانین بین المللی بشردوستانه توسط طالبان در پنجشیر طولانی است: شکنجه و سایر بدرفتاری ها، اعدام های فراقانونی، گروگان گیری، سوزاندن عمدی خانه های غیرنظامیان، و سلب خودسرانه آزادی. اما فراتر از هر عمل فردی که برای القای ترس در نظر گرفته شده است، این رفتار در مجموع مجازات جمعی را تشکیل می دهد که به خودی خود یک جنایت جنگی است.